VI. Földfeletti vezetékes telefonhálózat a városban és vonzáskörzetében

1912 végén Nógrád vármegye közgyűlése foglalkozott a közutak melletti hírközlő vonalak elhelyezésének engedélyezésével. Az alispán egyik előterjesztése volt: a *rapp-romhányi kőszénbánya r. t. távbeszélő vezetékének a törvényhatósági úton való elhelyezése.*[1]

Nógrád vármegyét és a város közönségét is érintette, hogy egyre több településsel létesült távbeszélő összeköttetés 1913 elején. *A távbeszélő hálózat az 1912 évben jelentékeny fejlődést mutat a balassagyarmati-kékkői távbeszélő vonalnak, továbbá a szirák-bujáki vonalnak kiépítésével és forgalomba helyezésével. Ugyanez évben nyert befejezést a hatvan-selyp-sziráki törvényhatósági távbeszélő vonal létesítése is, míg az 1913. évi munkaprogramba a kereskedelmi miniszter a rétság-alsópetényi, a salgótarján-lapujtői, a losonc-málnapatak-szinóbányai távbeszélő vonalak, továbbá a rappi központ létesítését vetette fel s hasonlóképpen ez évben fog megtörténni a palotási körjegyzőnek a sziráki távbeszélő központba külterületi előfizetőként való bekapcsolása is.*[2]

1913-ban a vármegye főjegyzője szerette volna, ha a már üzemelő Balassagyarmat-Losonc közötti távbeszélő áramkörre rákapcsolódhatott volna Ludány község is, erre mindössze 250 korona összeget utalt át. Ez így nem volt megoldható, Ludány község részére a távbeszélő áramkört a szécsényi távbeszélő központból kellett kiépíteni, erre a kereskedelmi miniszter 25.000 korona államsegélyt biztosított. Balassagyarmat és Losonc között ebben az időben az egyetlen távbeszélő áramkörbe négy központ volt beiktatva, s a vonal így állandóan foglalt volt a közbeeső központoknak Budapestre és Balassagyarmatra irányuló beszélgetéseivel. Balassagyarmat és Losonc között a közvetlen beszélgetést csak sok zavarral és várakozással lehetett biztosítani, ami nem csupán a hatósági érintkezést nehezítette meg, de a balassagyarmati kereskedő közönséget is többször panaszos beadványra kényszerítette. Salgótarjánnal pedig Balassagyarmatról beszélni alig lehetett, mert egyrészt Losoncról a vonal nagy lefoglaltsága miatt Salgótarjánnal beszélgetést nehezen lehetett kapni, másrészt pedig a sok közbeeső állomás kapcsolása a hangot igen meggyengítette, s a beszélgetés sokszor érthetetlen volt. Szükség volt tehát arra, hogy Balassagyarmat és Losonc, valamint Losonc és Salgótarján között egy-egy új áramkör létesüljön. A posta és távírda igazgatóság műszaki felügyelősége felvállalta 1914 első negyedévében az új áramkörök létesítését is abban az esetben, ha a vármegye 4.300 korona hozzájárulást nyújt. A vármegye a hozzájárulást felajánlotta. Sajnos azonban, az áramkörök építése ekkor nem történt meg, mivel vármegyebeli indokokból a nőtincsi központ létesítése volt ekkor fontosabb.[3]

Mind több városban létesült helyi hálózat, amelyeket aztán fokozatosan bekapcsoltak az országos hálózatba is. A vonalak lassan kinyújtóztak a falvak felé: egyrészt a városkörnyéki településeket bekapcsolták a városi hálózatba, másrészt a közigazgatás érdekeinek szolgálatában kiépítették a nagyobb községeket a szolgabírói székhellyel összekötő vonalakat. 1914-ben már mintegy 2000 telefonközpont kötött össze csaknem 90 ezer távbeszélő készüléket.

1915-ben városunkban 29 közületi és 98 magán, összesen 127 telefonvonal működött, Balassagyarmati takarékpénztár, Balassagyarmati kereskedelmi részvénytársaság, Felsenburg Tivadar fiai, Koltai Ernő dr. ügyvéd, Szilágyi Mór és Dezső ügyvédi irodája, Szranyavszki Sándor dr. földbirtokos, Villamos telep (községi) egy, Pénzügyigazgatóság kettő, Balassagyarmat nagyközség pénztára négy, Nógrád vármegye (székház) hét, telefon mellékállomással.[4] A vármegyeházán és a városházán alközpontok működtek.

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora (1915) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik a telefonhálózat és központ létesítését követő években, városunkban telefonnal rendelkeztek.

---

[1] NH, 1912. 47. sz.
[2] NH, 1913. 19. sz.
[3] NHL, 1914. 16. sz.
[4] A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűrendes névsora. Budapest, Budapesti M. Kir. Posta- és Távírdaig., 1915. 89-90. o.

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek szám szerinti névsora (balassagyarmati részlet)
1915

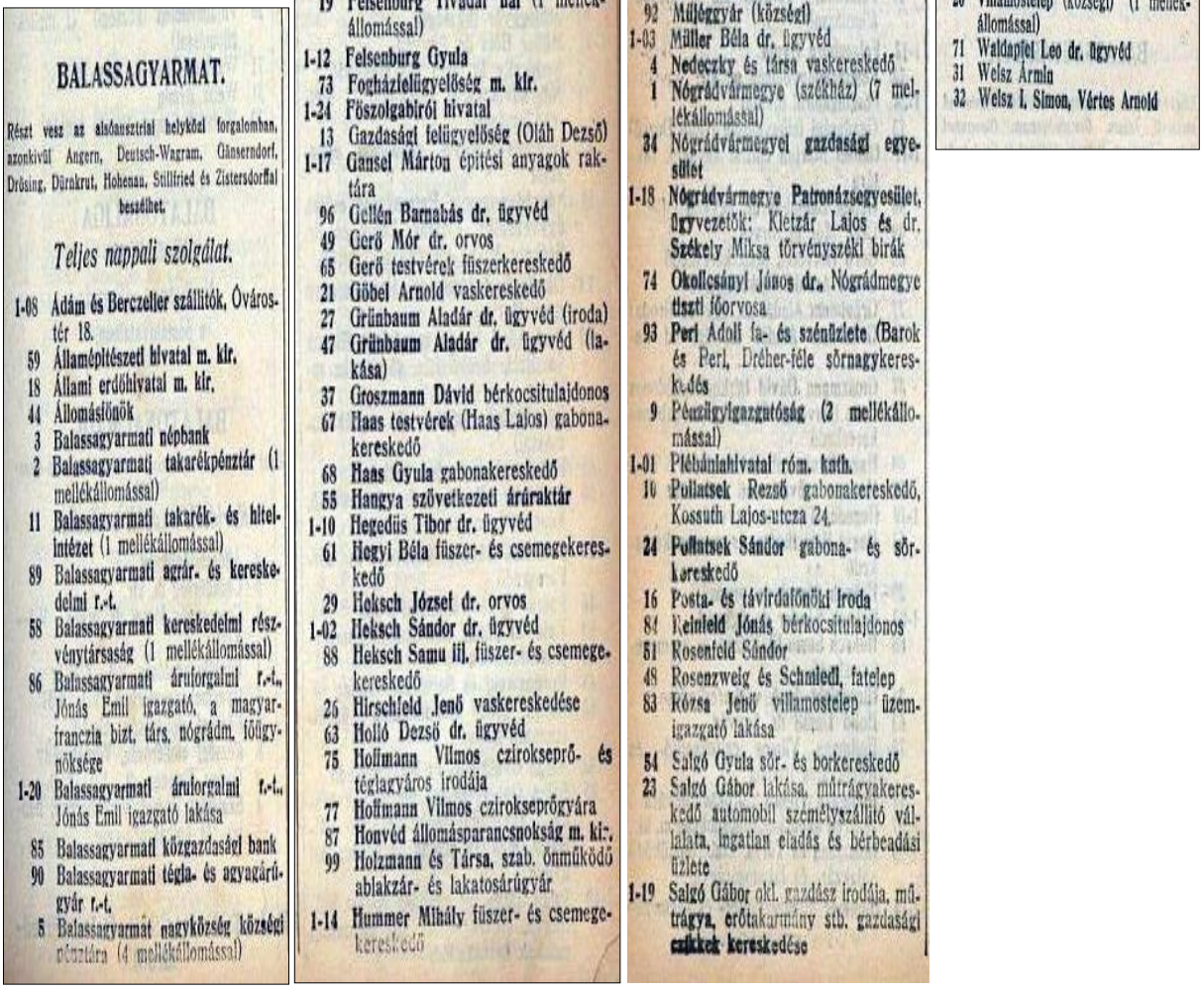

BALASSAGYARMAT.

Részt vesz az alsóausztriai helyközi forgalomban, azonkívül Angern, Deutsch-Wagram, Gänserndorf, Drösing, Dürnkrut, Hohenau, Stillfried és Zistersdorffal beszélhet.

Teljes nappali szolgálat.

1-08 Ádám és Berczeller szállítók, Óváros-tér 18.
59 Államépítészeti hivatal m. kir.
18 Állami erdőhivatal m. kir.
44 Állomásfőnök
3 Balassagyarmati népbank
2 Balassagyarmati takarékpénztár (1 mellékállomással)
11 Balassagyarmati takarék- és hitelintézet (1 mellékállomással)
89 Balassagyarmati agrár- és kereskedelmi r.-t.
58 Balassagyarmati kereskedelmi részvénytársaság (1 mellékállomással)
86 Balassagyarmati áruforgalmi r.-t., Jónás Emil igazgató, a magyar-franczia bizt. társ. nógrádm. főügynöksége
1-20 Balassagyarmati áruforgalmi r.-t., Jónás Emil igazgató lakása
85 Balassagyarmati közgazdasági bank
90 Balassagyarmati tégla- és agyagárúgyár r.-t.
5 Balassagyarmat nagyközség községi pénztára (4 mellékállomással)
1-16 Balogh és társa, szén- és fakereskedés
1-21 Balázs Frigyes okl. mérnök irodája
64 Bányay és Tuskó utóda Tóth Mihály fűszer- és csemege-kereskedő
28 Bíró Arnold dr. ügyvéd
17 Bogdán Aladár dr.
1-23 Büchler József
1-06 Chevra-Kadischa (Szent-egylet) irodája
15 Csendőrségi szárnyparancsnokság
52 Darval A. utóda (Kondor S.)
98 Debreczeni mezőgazdasági gépgyár r.-t. bizományi raktára
56 Doman Dávid terménykereskedő
62 Doman Ignácz ifj. liszt- és terménykereskedő
38 Drogéria (Rieszdorfer Imre)
33 Ehrenfeld Saul
46 Ehrenthal testvérek utóda
1-00 Eller Mór Nemzeti szállodája
79 Engel Samu, a nagykikindai gőzmalom lisztraktára
1-04 Fajnor Iván dr. orvos, Kossuth Lajos-utcza 13.
1-22 Farkas Mihály, építész
53 Feledi Jenő dr. ügyvéd
19 Felsenburg Tivadar fiai (1 mellékállomással)
1-12 Felsenburg Gyula
73 Fogházfelügyelőség m. kir.
1-24 Főszolgabírói hivatal
13 Gazdasági felügyelőség (Oláh Dezső)
1-17 Gansel Márton építési anyagok raktára
96 Gellén Barnabás dr. ügyvéd
49 Gerő Mór dr. orvos
65 Gerő testvérek fűszerkereskedő
21 Göbel Arnold vaskereskedő
27 Grünbaum Aladár dr. ügyvéd (iroda)
47 Grünbaum Aladár dr. ügyvéd (lakása)
37 Groszmann Dávid bérkocsitulajdonos
67 Haas testvérek (Haas Lajos) gabonakereskedő
68 Haas Gyula gabonakereskedő
55 Hangya szövetkezeti árúraktár
1-10 Hegedüs Tibor dr. ügyvéd
61 Hegyi Béla fűszer- és csemegekereskedő
29 Heksch József dr. orvos
1-02 Heksch Sándor dr. ügyvéd
88 Heksch Samu ifj. fűszer- és csemegekereskedő
26 Hirschfeld Jenő vaskereskedése
63 Holló Dezső dr. ügyvéd
75 Hoffmann Vilmos czirokseprő- és téglagyáros irodája
77 Hoffmann Vilmos czirokseprőgyára
87 Honvéd állomásparancsnokság m. kir.
99 Holzmann és Társa, szab. önműködő ablakzár- és lakatosárúgyár
1-14 Hummer Mihály fűszer- és csemegekereskedő
69 Izraelita hitközség irodája
1-15 Járásbíróság m. kir.
40 Járványkórház
1-07 Jónás Samu szállító, Hunyadi-u. 17.
50 Kallos János dr. ügyvéd, az ügyvédi kamara titkára
72 kerületi munkásbiztosító pénztár
22 Kohn Mór és fiai (iroda)
42 Kohn Mór és fiai (telep)
81 Kohn Samu szállító, Szügyi-utcza 8.
94 Kohn Simon fűszerkereskedő fa- és szénraktára
35 Koltai Ernő dr. ügyvéd (1 mellékállomással)
1-27 Kovách Zoltán dr. orvos
95 Kovács József fűszerkereskedő
41 Kovács Lajos dr. ügyvéd
7 Löwy Ignácz
25 Magyar korona-gyógyszertár (Rebman Rókus gyógyszerész)
8 Mária Valéria-közkórház
1-11 Mátrai Simon elhelyező és közvetítő iroda.
6 Meisner József utóda Simon Izidor lisztkereskedő
82 Moskovics S. varrógép-, kerékpárkereskedő és javitómühely
12 Nank Dezső építész
92 Műlőgyár (községi)
1-03 Müller Béla dr. ügyvéd
4 Nedeczky és társa vaskereskedő
1 Nógrádvármegye (székház) (7 mellékállomással)
34 Nógrádvármegyei gazdasági egyesület
1-18 Nógrádvármegye Patronázsegyesület, ügyvezetők: Kletzár Lajos és dr. Székely Miksa törvényszéki birák
74 Okolicsányi János dr., Nógrádmegye tiszti főorvosa
93 Perl Adolf fa- és szénüzlete (Barok és Perl, Dréher-féle sörnagykereskedés
9 Pénzügyigazgatóság (2 mellékállomással)
1-01 Plébániahivatal róm. kath.
10 Pollatsek Rezső gabonakereskedő, Kossuth Lajos-utcza 24.
24 Pollatsek Sándor gabona- és sörkereskedő
16 Posta- és távirdafőnöki iroda
84 Reinfeld Jónás bérkocsitulajdonos
51 Rosenfeld Sándor
48 Rosenzweig és Schmiedl, telep
83 Rózsa Jenő villamostelep üzemigazgató lakása
54 Salgó Gyula sör- és borkereskedő
23 Salgó Gábor lakása, műtrágyakereskedő automobil személyszállító vállalata, ingatlan eladás és bérbeadási üzlete
1-19 Salgó Gábor okl. gazdász irodája, műtrágya, erőtakarmány stb. gazdasági czikkek kereskedése
36 Scheiber Jónás
39 Schenk József dr. járásorvos
1-09 Schlésinger Jakab gabonakereskedő
66 Schwarcz Ignácz fakereskedő
43 Schwarcz Mór
1-13 Sümeg Hugó gazdasága, Illési puszta
97 Szendrő Jenő dr. orvos
60 Szenes Alfréd dr. ügyvéd
78 Székely Jakab ponyva- és zsákkölcsönző intézete
30 Szilágyi Mór és Szilágyi Dezső dr. ügyvédi irodája (1 mellékállomás)
91 Sztankovics Béla czementárú- és épitésvállalkozó irodája
80 Sztranyavszky Sándor dr. földbirtokos, országgyülési képviselő (1 mellékállomással)
14 Tanielügyelőség m. kir.
1-25 Tartalékkórház I. törvényszéki palotában
1-26 Tartalékkórház II. pénzügyi palotában
1-99 Táviratközvetítő távbeszélő-állomás
70 Tóth István Rák-szállodája
45 Törvényhatósági állatorvos (Kilián Ottó)
1-05 Törvényszék m. kir.
57 Ügyészség m. kir.
20 Villamostelep (községi) (1 mellékállomással)
71 Waldapfel Leo dr. ügyvéd
31 Welsz Ármin
32 Welsz I. Simon, Vértes Arnold

A távbeszélő forgalom az első világháború kitöréséig folyamatosan nőtt, újabb és újabb községeket láttak el távbeszélővel, nőtt az előfizetők száma. A fejlődést az első világháború azonban megállította. Az első világháborús események érintették városunk vezetékes hírközlő hálózatát is. Akkor, amikor a Balassagyarmat-Aszód, Ipolyság-Balassagyarmat-Losonc, Drégelypalánk-Vác vasútvonalat szakaszonként felrobbantották, és használhatatlanná tették, a vasút melletti távbeszélő és távíró oszlopsor is tönkrement. A postai hírközlő berendezések is megszenvedték a Nagy Háborút. Tönkrement vagy megsérült a villany- és a telefonhálózat 70 %-a, ennek következtében szinte teljesen megbénult a városnak e fontos szolgáltatása. A Monarchia összeomlását követő román megszállók a berendezések, felszerelések nagy részét zsákmányként hazahurcolták. A postai berendezések és a vonalhálózat újjáépítése létfontosságú volt, hiszen városunk volt a megye székhelye. A két világháború között azonban, a posta igyekezett a híradástechnika fejlődésével lépést tartani.

Ebben az időszakban: *Ismételten előfordult, azaz eset, hogy magánosok az 1888. XXXI. T.-c. 1 §-ában előírt engedély nélkül, közutak igénybevétele mellett, távbeszélő vezetéket létesítettek, azon elegendőnek vélt alapon, hogy* […] *az érdekelt községek képviselő testületei már engedélyezték. A m. kir. kereskedelmi miniszter rendelkezni kényszerült: hogy a telefon vezeték létesítéséhez az esetleg már beszerzett szabályszerű úthasználati engedélyen kívül az 1888. XXXI. T.-c. 1 §-ában előírt engedélyem még külön kikérendő.*[5] A kereskedelmi miniszter felhívta alispánunk figyelmét: hasson oda, hogy a távbeszélő vezeték létesítéséhez az esetleg már beszerzett szabályszerű úthasználati engedélyen kívül még a kereskedelmi miniszter engedélye is külön előzetesen kikérendő.

1918-ban az országban elszaporodott a távíró és távbeszélő vezetékek rongálása, sűrűn érkeztek a királyi ügyészséghez feljelentések. A közutak mentén a távíró és távbeszélő póznákon elhelyezett *porcelánszigetelőket* főleg fiatalkorú egyének pajkosságból kavicsdobálással törték, és így a távírda s a távbeszélő használhatóságát károsították. Az eseteknek gyakori ismétlődése és azoknak a hadviselés érdekeire fölöttébb veszélyes volta megelőző intézkedések foganatosítását tette szükségessé. A közveszélyű cselekmények megakadályozása és a felmerülő eseteknek hatósági bejelentése a lakosságnak elsőrendű kötelessége legyen – írja körrendeletében az igazságügyminiszter Nógrád vármegye alispánjának.

Október 31-e után egy csapásra nagyot fordult a világ. Nagy Mihály alispán ezen a napon táviratot kapott a fővárosból a Nemzeti Tanács hatalomátvételéről és a „Népkormány" megalakulásáról. [1918 október 25.] *A távirat — amelyhez hasonló más megyékbe is eljutott — felszólított minden vidéki várost, hogy csatlakozzék az egyedüli törvényes kormányhoz, a Nemzeti Tanács pártjaiból alakult népkormányhoz. A táviratot nagy lelkesedéssel fogadta a város lakossága. A posta és távíróközpont dolgozói azonnal csatlakoztak a Magyar Nemzeti Tanácshoz, s közölték az elöljárósággal, hogy ezentúl csak abban az esetben veszneknek fel és továbbítanak táviratot, vagy adják tovább az értesüléseket, ha a megalakítandó helyi Nemzeti Tanács azt megengedi, illetve elrendeli. A kormány táviratának kézhezvétele után a megyei hatóságok átmenetileg tartózkodtak az állásfoglalástól, …*[6] Ezt írta Balogh Sándor 1977-ben!

Az örjöngő csőcselék elhatározza: … *hogy a pályaudvart megerősítik, s míg egy fenyegető csoport az állomásra indult, egy másik vérszomjas falka elindult „megrendszabályozni" a postát a telefonálás miatt. Egykettőre megtudta mindenki, hogy, az, aki a telefonálást lehetővé tette, Balázs Mária postatisztviselő volt. A csahosok szidták azokat, akikre az éjszaka a posta őrizetét bízták, pedig hát nem volt igazuk, mert az általános fosztogatásban, szegényeknek, azoknak is jól esett egy kis zsákmány. Sokkal kifizetődőbb volt rabolni, mint a postán kuksolni. A csőcselék percek alatt körülvette a postát, de mindenfelől zárt ajtókra talált. A posta ellen érzett düh erre egyszerre még nagyobbra nőtt. - Agyon kell ütni azt a burzsuj dögöt! - süvítette a tömegben valaki, és egyszerre csörömpölni kezdtek, és zuhogni kezdtek az ütések az ajtón. - Nyisd ki az ajtót, ha kedves az életed! - Nyisd ki az ajtót, mert ha mi nyitjuk ki, darabokra tépünk! - Gyújtsuk rá a házat! Szörnyű trágárságok, káromkodások, fenyegetések özöne zúdult az épületre. Balázs Mária reszketve várta, mi lesz. Az ajtót, még ha akarta volna, sem nyithatta volna már ki, mert tudta, hogy ha kinyitja, vége. Az őrjöngő csőcselék végez vele. Még az udvar felé talán menekülhetett volna, vagy elrejtőzhetett volna valahol, de nem tudta magát*

[5] NHL, 1917. május 2.

[6] Balogh Sándor: Balassagyarmat története. 896–1962. Balassagyarmat, 1977. 276. o.

elszánni semmire. A telefont sem akarta elhagyni. Délelőtt Hatvanból is arra kérték, hogy a telefont ne hagyja ott, hogy az érintkezésnek meg legyen a lehetősége, bár most, hogy a posta körül volt véve, ennek nem volt valami nagy jelentősége. Odakint közben egyre nagyobb lett a zaj. A csőcselék dinamitért ordítozott, a türelmetlenebbek valami karót kerítettek valahonnan és azzal döngették a főkaput, sőt valaki mintha már a szomszédos szobában mászkált volna s a zárt ajtó kilincsét próbálgatta.[7] Ezt írta Barthó Zsuzsanna 2000-ben!

Küszner főszolgabíró engedélyhez köti a távíró és távbeszélő forgalmat: *Magántáviratok csak az esetben vehetők fel és továbbíthatók a posta által, ha azt hatóságom [által] pecséttel és záradékkal („Láttam!", „Továbbítható!") vannak ellátva. Telefon használata magánszemélyek által ugyancsak tilos, ilyent tehát a posta nem közvetíthet. Kivételes, indokolt esetekben esetleg a hivatalomban elhelyezett távbeszélő[t] magánbeszélgetésre átengedhetem, azonban az csak hatósági közeg jelenlétében történhetik meg.*[8]

1919 elején, a megszálláskor a postaalkalmazottak az ellenállás előkészítéseit, a győzelem sikerét rendben lebonyolított táviratokkal és távbeszélő beszélgetésekkel segítették. Fontos szerepe volt a vasutak melletti légvezetékes telefonvonalaknak. Az aszódi vasútvonal melletti telefonvonalon tartották a kapcsolatot a polgárok és a vasutasság a magyar honvédek parancsnokával, Vizy Zsigmond századossal. A csehek parancsnoka január 25-én az aszódi vasútvonal melletti telefonvonal elvágására kényszerítette Hofbauer Gusztáv MÁV távírda-felvigyázót. Ő kint a vonalon, az oszlopon mégsem vágta el a vezetékeket, hanem csak az állomási irodában szakította el, de úgy, hogy azt rövid idő alatt helyreállíthassa.

A megszállók a losonci és az ipolysági vasútvonalak melletti telefonvonalakon próbáltak segítséget hívni, amikor már biztosan tudtak a támadásról. A losonci és az ipolysági vasútvonalak melletti telefonvonalakat január 27-én este három vasutas (a két Hofbauer testvér és Halvax Béla) elvágta. Szigethy Gáspár posta vonalfelvigyázót a csehek elhurcolták a vonalak helyreállítására. Komenda Gizella, a telefonközpont kezelője ezt megtudta, és a megszállóknak minden esetben üres vonalat kapcsolt, s azt mondta: rossz a vonal. A m. kir. Honvéd állomásparancsnokságnak a csehek által megszállt épületben ekkor 87-es számon, – igen szép kivitelű faburkolatú – induktorral működő telefonkészüléke volt, a csehek parancsnoka hiába forgatta a készüléken az induktor karját, a „rossz vonal" miatt beszélni nem tudott…

Vizy Zsigmond is elismerően ír a postaalkalmazottak 1919. január 29-i tevékenységéről: *A segítők között meg kell emlékeznem a postaalkalmazottakról is. Fáradságot nem ismerve ők is éjjel-nappal szolgálatunkban állottak s gondoskodtak a telefon összeköttetések helyreállításáról.*[9]

Új idők jöttek 1919 tavaszán, amikor is a *szociális termelés népbiztosa elrendelte, hogy ezentul vasárnapokon, valamint mindazon napokon, amelyek jövőben munkaszünetes napoknak fognak nyilvánitani, az összes posta táviró- és távbeszélő hivataloknál,* […] *1. A táviró és távbeszélő szolgálat* […] *szüneteltessék.*[10] Ugyanakkor tudomásunk van arról, hogy elképzelés volt a *közvetlen Moszkva-Budapest telefonvonal létesítése*[11] is.

Ebben az időben szintén a kereskedelemügyi miniszter dönt a tarifaváltozásokról is: *Távbeszélő tarifaváltozás, Balassagyarmaton 1918. január hó 15-től előfizetni csak helyi forgalomra lehet. Minden egyéb felhivás külön dijazás alá esik. Helyi előfizetés: a) magánosoknak 240 korona, b) hivatalok, hatóságok és jótékonycélu közintézményeknek 120 korona, c) nyilvános helyiségekben felszerelt állomásoknak 320 korona. Dijkedvezmény: A vármegyei, városok és községek hivatalos helyiségeiben berendezett állomásokról kezdeményezett távolsági beszélgetések után, a saját vármegyéjük területén belül egymásközt és állami hivatalokkal váltott beszélgetésekért a rendes dijnak a felét fizetik. Az ujonnan belépő előfizetők 100 korona,*

[7] Barthó Zsuzsanna: A balassagyarmati „csehkiverés" korának forrásai és irodalma Balassagyarmat, 2000. 101. o. (továbbiakban: Barthó)

[8] Barthó, 409. o.

[9] Vizy Zsigmond: Balassagyarmat 1919. január 29. Bécs, 1974. 37. o. Vizy Zsigmond (1884–1956): százados, végigharcolta az első világháborút, 1930-ig élt Balassagyarmaton.

[10] Nógrádi Népszava (továbbiakban NN) 1919. 20. sz.

[11] Források és tanulmányok a magyar tanácsköztársaság történetéhez. Budapest, 1959. F1/b. irat 42. o.

mellékállomások 50 korona belépési dijat fizetnek.[12] *1920. január 1.-től az évi távbeszélő előfizetési dijat 600 k.-ra emelte fel, és egy mellékállomás dija évi 180 korona. Az eddigi kedvezmények megszűntek.*[13]

1920. február 29-én közölte a hírt az újság, hogy: *A miskolci katonai körzetparancsnokság rendelete folytán folyó hó 15-től a magánbeszélő állomások városunkban is kikapcsoltatnak.*[14] Ez az állapot egészen az év végéig tartott, amikor is az újabb hírt olvashatta a közönség: *Megnyilik a helyi távbeszélő forgalom 1921. január 1-től.*[15]

Érdekes újítást vezetett be az államrendőrség osztályparancsnoka. A villanyoszlopokra telefonhuzalokat alkalmaztak, s a villanyoszlopon a vezetéket az állomáshelyeken taszterhez vezették le, hogy a rendőr a nála lévő készülékkel bárhonnan az utcáról közvetlenül telefonálhasson az ügyeletes rendőrhöz a városházára gyors segélyért vagy intézkedésért.[16] Ebben az időben a távbeszélő hálózat városunkban leginkább az épületek tetőzete fölött működött, nyilván ezért vált szükségessé a villanyoszlopok igénybevétele. Akadozott azonban a városban a villanyszolgáltatás, a közvilágítás. Az újságíró a rendőrséget szólítja meg: *mikor látja, hogy az utca nincs kivilágítva, telefonáljon be nekik az új telefonállomásokon, melyek a villanyoszlopokra vannak felszerelve.*[17] Műszaki érdekesség, de egyben veszélyes is lehetett a városban az olyan telefon vezeték, amely a villanyoszlopokra volt felszerelve, s le volt vezetve.

Térségünkben a nagyobb települések között kezdetben egy, majd mind több légvezetékes távbeszélő áramkör épült, de ezek az áramkörök meghatározott helyeken lecsatlakoztak a vasútvonal mellől, s a közutak mentén épített *oszlopsorokon* épültek ki. A kisebb települések között, amelyeket nem kötött össze vasútvonal, eleve a közút mellett helyezkedtek el a távbeszélő oszlopsorok, rajtuk sokszor egyetlen telefon légvezeték párral, azaz egy áramkörrel.

1922-ben miniszteri döntés született a központok automatizálására. Ugyanekkor városunkban 42 közületi és 80 magán, összesen 122 telefonvonal működött. Az összes telefonszám már megegyezik az első világháború előttivel.

Némelyik telefon mellékállomással működött: Államrendőrség m. kir., Balassagyarmati agrár és kereskedelemi rt., Balassagyarmati mezőgazdasági gépjavító műhely és szerszámgyár rt., Balassagyarmati takarékpénztár, Csendőr szárnyparancsnokság m. kir., Főispán, Főszolgabírói hivatal, Gabonagyűjtés orsz. kormánybiztosságának balassagyarmati kirendeltsége, Nógrád vármegyei szövetkezeti árú forgalmi rt., Törvényszék egy, Balassagyarmat nagyközség elöljárósága, Felsenburg Tivadar fiai, Pénzügyigazgatóság m. kir. kettő, Nógrád vármegye (székház) kilenc mellékállomással.[18] 1922-ben Fischer Illés földbirtokos Balassagyarmatról telefonvonalat építtetett ki Puszta-Galibára (86. sz.), 1931-ben pedig Sztranyavszky Sándor földbirtokos országgyűlési képviselő Nógrádmarcalba (81 sz.).

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora (1922) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik a telefonhálózat és központ létesítését követő években, városunkban telefonnal rendelkeztek.

[12] NH, 1918. 2. sz.
[13] NH, 1919. 52. sz.
[14] NH, 19XX. 9. sz.
[15] NH, 19XX. 52. sz.
[16] NH, 19XXI. 48. sz.
[17] NH, 1922. 14. sz.
[18] A vidéki m. kir. távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűrendes névsora. Budapest, Budapesti M. Kir. Távíró és Távbeszélő Ig., 1922. 12-14. o.

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek szám szerinti névsora (balassagyarmati részlet)
1922

BALASSAGYARMAT.

Hivatalos órák:

Mindennap: Április 1-től szeptember 30-ig: 7—21-ig. — Október 1-től március 31-ig: 8—21-ig.

1-08 Ádám és Berczeller szállítók
70 „Agricola" kiviteli és behozatali r.-t.
59 Államépitészeti hivatal, m. kir.
18 Állami erdőhivatal, m. kir.
21 Államrendőrség, m. kir. (1 mellékállomással)
1-27 Államrendőrség 1. számu körletőrsége, m. kir.
44 Állomásfőnökség
1-01 Anya- és csecsemővédő egyesület
89 Balassagyarmati agrár és kereskedelmi r.-t. (1 mellékállomással)
1-20 Balassagyarmati áruforgalmi r.-t., Jónás Emil igazgató lakása
58 Balassagyarmati kereskedelmi r.-t. (1 mellékállomással)
72 Balassagyarmati kerületi munkásbiztositó pénztár
85 Balassagyarmati közgazdasági bank
77 Balassagyarmati mezőgazdasági géplavitómühely és szerszámgyár r.-t. (1 mellékállomással)
5 Balassagyarmati népbank
11 Balassagyarmati takarék és hitelintézet
2 Balassagyarmati takarékpénztár (1 mellékállomással)
69 Balassagyarmati auth. ort. izraelita hitközség
5 Balassagyarmat nagyközség elöljárósága (2 mellékállomással)
37 Bodonyi Béla és Groszmann Dávid
17 Bogdán Aladár dr. igazgató-főorvos
84 Budai István bérkocsitulajdonos
90 Csendőrgazdasági hivatal, m. kir.
15 Csendőrszárnyparancsnokság, m. kir. (1 mellékállomással)
42 Csermely és Kapos fatermelők
56 Domán Dávid terménykereskedő
1-13 Domonyi Árpád marhakereskedő
33 Ehrenfeld Saul sajtgyára
46 Ehrenthál testvérek utóda
1-30 Elfer Izsák
79 Engel Samu
53 Feledi Jenő dr.
1-12 Felsenburg Gyula
19 Felsenburg Tivadar fiai (2 mellékállomással)
71 Fischer Henrikné özv. női kalapüzlete
86 Fischer Illés földbirtokos gazdasága, Puszta-Galiba
87 Fischer Illés földbirtokos lakása
73 Fogházfelügyelőség, m. kir.
76 Főispán (1 mellékállomással)
1-24 Főszolgabirói hivatal (1 mellékállomással)
1-31 Gabonagyüjtés orsz. kormánybiztosságának balassagyarmati kirendeltsége (1 mellékállomással)
66 Gansel József és testvére divatárukereskedő
13 Gazdasági felügyelőség, m. kir.
65 Gerő testvérek füszerkereskedése
1-10 Gótsch Sándor bank- és tőzsdebizományos fiókja
47 Grünbaum Aladár dr. ügyvéd
7 Gyürky Sándor örnagy
68 Háás Gyula gabonakereskedő
67 Háás Testvérek (Háás Lajos) gabonakereskedő
55 „Hangya" szövetkezeti áruraktár
23 Hanula Ferencz füszer- és vegyeskereskedő
61 Hegyi Béla füszerkereskedő
1-02 Heksch Sándor dr. ügyvéd
26 Hirschfeld Jenő vaskereskedő
63 Holló Dezső dr. ügyvéd
1-09 Holló Samu tőzsdebizományos
1-26 Honvédlaktanya, m. kir.
1-14 Hummer Mihály füszer-, csemege- és gyarmatáru-kereskedő
1-00 Hummer Mihály fiókja
74 Ilovszky Ármin földbirtokos lakása
75 Ilovszky Ármin földbirtokos gazdasága
1-15 Járásbiróság, m. kir.
40 Járványkórház
1-07 Jónás Samu szállító
92 Klein Béla divatárukereskedő
1-33 Klein Dávid pálinkafőzde
97 Kohn Simon, fakereskedés
81 Kohn Samu szállító
35 Koltai Ernő dr. ügyvéd
52 Kondor Sándor, könyvnyomda és papirkereskedő
95 Kovács Jótsef füszerkereskedő
41 Kovács Lajos dr. ügyvéd
32 Kovács Zoltán dr. ügyvéd
38 Kutassy Dániel, drogéria
14 Löwinger Samu rőlös- és divatárukereskedő
1-36 Magyar köztisztviselők fogyasztási, termelő és értékesitő szövetkezetének balassagyarmati kirendeltsége
8 Mária-Valéria-közkórház
82 Moskovits Salamon varrógép-, kerékpárkereskedő és javitómühely
49 Move főosztály (főtitkári hivatal)
12 Munk Dezső műépitész
1-03 Müller Béla dr. ügyvéd
4 Nedeczky és társa vaskereskedők
54 Nemzeti hitelintézet r.-t. balassagyarmati fiókja
1 Nógrádvármegye, székház (9 mellékállomással)
29 Nógrádvármegyei Erdő-Mezőgazdasági és Kereskedelmi R.-T.
34 Nógrádvármegyei gazdasági egyesület
1-06 Nógrádvármegyei korcsmárosok és italmérők szövetkezete
1-39 Nógrádvármegyei közélelmezési ügyosztály
25 Nógrádvármegyei szövetkezeti áruforgalmi r.-t. (1 mellékállomással)
91 Perl Frigyes kereskedelmi ügynöksége
93 Perl Adolf fa- és szénüzlete (Barok és Perl Dreher-féle sörnagykereskedés)
9 Pénzügyigazgatóság, m. kir. (2 mellékállomással)
10 Pollacsek Rezső gabonakereskedő
24 Pollacsek Sándor gabonakereskedő
16 Posta- és távirdafőnökség
99 Posta- és távirdahivatal főpénztára
22 Puntigám Lajos
51 Radnai Márton, likörgyár
48 Rosenzweig Lipót fakereskedő
83 Rózsa Jenő
94 Salgó Gábor
62 Salgó Gyula bornagykereskedő
36 Scheiber Jónás
1-04 Schmidl Samu fakereskedő
6 Svirbély Lajos, a közélelmezési hivatal vezetője
98 Schusitzky Jakab fakitermelése és kereskedése
43 Schwartz Mór
27 Schwartz Lipót
64 Székely Samu könyvkereskedő
60 Szenes Alfréd dr. ügyvéd
28 Szent István társulat könyvkereskedése
39 Sziller Péter dr. ügyvéd
80 Sztranyovszky Sándor dr. főispán, nagybirtokos
45 Törvényhatósági állatorvos
1-05 Törvényszék, m. kir. (1 mellékállomással)
78 Ungár S. utóda
57 Ügyészség, m. kir.
1-35 Városi közellátási hivatal
96 Verseghy Kálmán rendőrosztálytparancsnok
20 Villamostelep (községi)
30 Weisz Emil dr. és Szilágyi Mór ügyvédek
31 Weisz Ármin gabonakereskedő

1924 tavaszán a ködös, zúzmarás időjárás hatására a légvezetékes hálózat jelentékeny része összeroskadt, amit ugyan helyreállítottak, de üzembiztonságát továbbra sem tartották kielégítőnek. A nagyszámú (120-160) vezetékből álló, 100-120 m távolságra kifeszített légvezetékek szakadásból és érintkezésből bekövetkező zavarai sok gondot jelentettek.

Ugyanezen évben a hálózatban 11.227 km légvezetékes áramkör és 92.235 km kábelérpár volt, amely az elvégzett rekonstrukció és fejlesztés eredményeként 1930-ra 17.980 és 136.095 km-re változott.

1926-ban megjelent a vidéki m. kir távbeszélő hálózatok előfizetőinek 1924. és 1925. évi *Betűrendes Névsora és Szaknévsora*[19].

1925 közepén Nagylóc községben, helyeztek üzembe távbeszélő központot, majd Balassagyarmat-Rózsahegy (Ruzsomberok) között nyílt meg a távbeszélő forgalom. 1926-ban, 1927-ben, 1928-ban egymásután nyílik meg a távbeszélő forgalom Dunaszerdahely, Korpona, Vágújhely, Nyitra, Pelsőc, Privigye, Rozsnyó, Tornalja, Zselic, Aranyosmarót, Hugyag, Karancsság, Poltár, Nagytapolcsány településekkel. Sajnos e települések nagy része ekkor már *külföldinek* számított.[20]

1926 végén már szóba került a rendezett tanácsú város közgyűlésében a postaépület tatarozásának szükségessége. A város a költségeket nem tudta saját erőből fedezni, ezért 200.000.000 korona lakbérelőleget vett fel a kir. kincstártól. Végül a kijelölt kőműves vállalkozó 161.677.500 koronáért vállalta el a munkát.[21]

A Balassagyarmati Kereskedők Egyesületének vezetősége eljárt Bud János kereskedelmi miniszternél és kérte a helyi telefonközpont régi kapcsolószekrényeinek kicserélését, valamint több újításnak bevezetését. A miniszter nagy megelégedéssel vette a kérelmet és posta vezérigazgatóság illetékes ügyosztályánál annak mielőbbi teljesítéséhez hozzájárult.[22]

1931-ben városunkban 51 közületi és 97 magán, összesen 148 telefonvonal működött. Nem számottevő az utóbbi kilenc évben a telefonkészülékek számának növekedése. A közönség elégedetlen a távbeszélő központtal. Hálózat hiánya jelenthetett gondot.

A balassagyarmati vasútállomáson az állomásfőnöknek ez ideig 44-es kapcsolási számon működött telefonja. Kideríthetetlen okból ezt a telefonvonalat megszüntették, és a készüléket leszerelték. Ezután a vasútállomás közszolgálati telefon nélkül maradt egészen 1946-ig, amikor 87-es kapcsolási számmal készüléket helyeztek üzembe. 1931-ben Buttler Ervin báró Máriamajorba (20 sz.) és Mailáth Géza gróf a patvarci gazdaságába (55 sz.) telefonvonalat építtetett, mindkettő csak 1945-ig működött. Városunkban 1932-ig a mentőknek nem volt telefonjuk, a Mária Valéria közkórház csak egy telefont használt, 1932-től azonban már kettőt (8, 32 sz.). Ekkortól épült ki még két telefonvonal a közkórházhoz a Balassagyarmati önkéntes mentőegyesület (22 sz.) és a vezetősége részére (144 sz.)

Az 1912-ben üzembe helyezett 200 előfizetői vonalas telefonközponton 1935-ben az előfizetői vonalak száma már meghaladta a 150-et, 1937-ben pedig már megközelítette a 200-at, azaz a teljes terhelést. 60 közületi és 123 magán, összesen 183 telefonvonal működött. 25 év telt el, és ez idő alatt városunkban 100 előfizetői vonallal szaporodott a telefon előfizetői vonalak száma. Intézkedés vált szükségessé – s ez meg is történt – a telített 200 vonalas telefonközpont bővítésére. A *Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora* (1931., 1937.) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik 1931-ben és az 1937-ben városunkban telefonnal rendelkeztek.[23]

---

[19] NH, 1926. 7. sz.

[20] NH, 1925. 28., 51. sz.

[21] Nógrád Megyei Levéltár, V. 81. 1. 260., 261. o.

[22] NH, 1930. 39. sz.

[23] A vidéken lévő m. kir. távbeszélő-hálózatok előfizetőinek és nyilvános állomásainak betűrendes névsora. Budapest, M. Kir. Postavezérig., 1931. p. 12-13., 1937. p. 11-12.

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora (*balassagyarmati részlet*)
1931

BALASSAGYARMAT.

Hivatalos órák:

Mindennap: április 1-től szeptember 30-ig, 7-től 21-ig.

Október 1-től március 31-ig 8-tól 21-ig.

Állampitészeti hivatal, m. kir. 59
Állami erdőhivatal, m. kir. 18
Államrendőrség, m. kir. 21
1. számu körletőrsége 1-27
Anya- és csecsemővédő egyesület 1-01
Balassagyarmat megyei város:
Központi szeszfőzdéje 77
Kösvágóhid és műjéggyár 1-12
Nagyligeti vendéglője (nyári állomás) 1-37
Polgármestere 1-35
Székháza 5
Tüzoltó-szertára 82
Balassagyarmati áruforgalmi r.-t. (Jónás Emil igazgató lakása) 1-20
Balassagyarmati kereskedelmi r.-t. 58
Balassagyarmati közgazdasági bank 85
Balassagyarmati népbank r.-t. 3
Balassagyarmati takarék és hitelintézet r.-t. 11
Balassagyarmati takarékpénztár 2
Baneth Arthur dr. ügyvéd 1-23
Becsey Lászlóné szül. Tersztyánszky Ilona földbirtokos, Galiba-puszta 86
Benedek Lajos villany- és viszveseték berendezésivállalata 27
Bodonyi Béla 37
Bogdán Aladár dr. főorvos 17
Brack Ignác földbirtokos (nyári állomás) 69
Buttler Ervin báró földbirtokos, Máriamajor 20
Büchler Jenő (Szent lélek) gyógyszertára 51
Caesar Gyula dr. orvos 64
Csendőrosztályparancsnokság, m. kir. balassagyarmati 15
Csendőrörsparancsnokság, m. kir. balassagyarmati 90
Domán Dávid termény- és gyapjukereskedő 56
Domán Dezső gabonakereskedő 1-43
Ehrenfeld Saul sajtgyára 33
Ekstein Mór marhakereskedő 70
Elfer Mór Nemzeti kávéház és szálloda tulajdonos 1-00
Engel Samu liszt- és termény kereskedő 79
Erényi Ervin tüzelőanyag- és terménykereskedő 22
Feledi Jenő dr. ügyvéd 53
Felsenburg Tivadar ifj. 19
Fillér Lajos garagetulajdonos 1-16
Fischer Béla földbirtokos 1-22
Fischer Sámuel dr. orvos 7
Fogházfelügyelőség, m. kir. 73
Főlspán 76
Főszolgabirói hivatal 1-24
Fővámhivatali kirendeltség, m. kir. 35
Gaál Ede fűszerkereskedő 75
Gansel József és testvére divatárukereskedő 66
Gazdák biztositó szövetkezete 1-25
Gazdasági felügyelőség, m. kir. 13
Géczy Pál termény- és gabonakereskedő 84
Gerő Mór dr. orvos 88
Gerő Testvérek lisztlerakata 83
Grünbaum Aladár dr. ügyvéd 47
Haas Gyula gabonakereskedő 68
Haas Lajos gabonakereskedő 67
Haas Lipót 14
Hegedüs Tibor dr. ügyvéd 87
Hegyi Béla fűszerkereskedő 61
Heksch Sándor dr. ügyvéd 1-02
Hirschfeld Jenő vaskereskedő 26
Holló Dezső dr. ügyvéd 63
Hollósy Géza könyvnyomdája és a Nógrádi Hirlap kiadótulajdonosa 1-07
Honvéd kerékpáros zászlóalj 6., m. kir. főlaktanya 1-17
Honvédlaktanya, m. kir. 1-26
Hummer Mihály fűszerkereskedő, cégtulajdonos, cégtulajdonos: vitéz Gyarmaty Mihály 1-14
Hungária villamossági r.-t. üzemfőnöksége 1-45
Ilovszky Armin földbirt. lakása 74
Járványkórház, Temető-u. 40
Kenessey Albert dr. kórházi igazgató-főorvos 62
Klein Andor keresk. r.-t. igazgatója 1-40
Klein Dávid pálinkafőzde 1-33
Kohn Mór és fiai 49
fatelepe 1-41
Kondor Sándor utóda Kátai Gyula papir- és könyvkeresk., tulajd. Kátai Gy. és Lengyel I. 52
Kovács József fűszerkereskedő 95
Kovács Lajos dr. ügyvéd 41
Kovách Zoltán dr. kórházi főorvos 32
Krutsch Lipót pékmester 1-08
Kutassy Dániel drogéria 38
Magyar ált. áruforgalmi r.-t. 65
Magyar köztisztviselők fogyasztási, termelő és értékesitő szövetkezete főkja 1-36
Mailáth Géza grófi patvarci gazdasága 55
Mandel Ignác dr. orvos 96
Mária Valéria-közkórház 8
Mentőegyesület, Balassagyarmati Önkéntes ügyvezetősége 1-44
Munk Dezső épitészmérnök, épitőmester irodája 12
lakása 1-09
Munka betéti társaság, András Pál fűszer- és csemegekereskedése 23
Müller Béla dr. ügyvéd 1-03
Nadel Ede vaskereskedő 1-42
Nemzeti Hitelintézet r.-t. balassagyarmati főkja 54
Nikolsburger és Lázár mechanikai cirokseprőgyáru 1-11
Nógrád- és Hontvármegyei körzeti hitelszövetkezet, mint az Orsz. Közp. Hitelsz. tagja 39
Nógrádvármegye, székház 1
Nógrádvármegyei gazdasági egyesület 34
Nógrádmegyei italmérők árubeszerzési r.-t. 1-06
Nógrádvármegyei közélelmezési ügyosztály 1-39
Országos Társadalombiztositó Intézet balassagyarmati kerületi pénztára 72
Pénzügyigazgatóság, m. kir. 9
Pénzügyigazgatóság pénzügyőri előadója, m. kir. 1-19
Perl Frigyes kereskedelmi ügynöksége 91
Pető Béla dr. ügyvéd 93
Pfannenvald Mátyás dr. orvos 4
Pollacsek Sándor gabona- és magkereskedő, cégtulajdonos özv. Pollacsek Sándorné 24
Pollatsek Rezső gabonakereskedő 10
Pongrácz György dr. ügyvéd 1-15
Postahivatal, Főnökség 16
Főnök lakása 29
Főpénztára 99
Nyilvános állomás 1-82
Táviratkösvetitő 1-83
Vonalfelvigyázói szoba 1-84
Rádió villamossági és müszaki vállalat, Kondor és Holbauer 50
Reálgimnázium, m. kir. állami Balassa Bálint 45
Rebmann Rókus gyógyszertára 44
lakása 1-28
Rózsa Jenő gőzmalma 97
Rudas Aladár fa- és szénkereskedő 1-18
Salgó Endre dr. ügyvéd 1-50
Salgó Gábor 94
Salgó Gábor okleveles gazdász, traktor-, automobil- és műtrágyakereskedő 1-04
Salgó Gyula fa- és szénkereskedő 71
Sáska Dezső vármegyei II. főjegyző, tb. főjegyző 43
Selmeczy Árpád cukrász lakása 1-34
Schelber Jónás 36
Schenk József dr. orvos 1-38
Simon Izidorné özv. liszt kereskedő 1-21
Schnitzer Lajos épületfa- és anyagkereskedő 48
Svirbély Lajos, városi jegyző 6
Schusitzky Jakab faktermelése és kereskedése 98
Schwarz Dávid városi szeszfőzde üzletvezetője 1-30
Susitzky Mór és József borkereskedő 1-48
Sümegh Géza a Kaszinó szálloda és kávéház tulajdonosa 80
Székely Miksa dr. törvényszéki tanácselnök 25
Székely Samu papirkereskedő 1-29
Szenes Alfréd dr. ügyvéd 60
Szent István társulat könyvkereskedése 28
Szkuhra József városi állatorvos 1-10
Sztranyavszky Sándor dr. nyug. államtitkár, nagybirtokos, Nógrádmarcal 81
Szüts András dr. gyakorlóorvos 92
Tibold János dr. orvos 1-31
Törvényszék, m. kir. 1-05
Ungár S. utóda 78
Ügyészség, m. kir. 57
Vámörsparancsnokság III/7., m. kir. 1-32
Weisz Ármin gabonakereskedő 31
Weisz Emil dr. ügyvéd 30
Weisz Muki gyapju- és termény bizományos 46
Zsadányi Guidó dr. járási főszolgabiró 42

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora (balassagyarmati részlet)
1937

BALASSAGYARMAT

Hivatalos órák:

IV/1—IX/30. 7—21-ig
X/1—III/31. 8—21-ig

Ádám és Kristóf (Mateosz) teherautó fuv. váll., Óváros-tér 18. 1-61

Államépítészeti hivatal, m. kir., Kővári-út 59

Állami erdőhivatal, m. kir., Rákóczi fejedelem-út 20. 18

Altmann Lajos dr. m. kir. állatorvos, Szent Imre-u. 7. 1-30

Anya- és csecsemővédő egyesület, Madách-u. 1. 1-01

Apolló mozgó, Scitovszky-u. 6 1-51

Astra Biztositó r.-t., Rákóczi fejedelem-u. 37. 1-59

Balás Irma sipeki, m. kir. postasegédellenőrnő, Nagymihály-u. 28 71

Balassagyarmati áruforgalmi r.-t. (Jónás Emil igazgató lakása) Kossuth Lajos-u. 8 1-20

Balassagyarmati aut. orth. izraelita Hitközség Elöljárósága, Thököly-u. 4. 1-08

Balassagyarmati bérautó-fuvarosok f. előf.: Gordos István, Rákóczi fejedelem-u. 23. 1-60

Balassagyarmati kereskedelmi kft., Rákóczi fejedelem-út 28. 53

Balassagyarmati közgazdasági bank, Kossuth Lajos-u. 1. 85

Balassagyarmati m. kir. állami reálgimnázium igazgatósága, Deák Ferenc-u. 11. 32

Balassagyarmati népbank r.-t., Rákóczi fejedelem-u. 35. 3

Balassagyarmati önkéntes mentőegyesület, Rákóczi fejedelem-u. 117. 22

Balassagyarmati takarék- és hitelintézet r.-t., Rákóczi fejedelem-u. 26 11

Balassagyarmati takarékpénztár, Rákóczi fejedelem-u. 20. 2

Baneth Arthur dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 43. 1-23

Benedek Lajos villany- és vízvezeték berendezési vállalata, Rákóczi fejedelem-u. 41. 27

Benkő István építőmester, Zichy-u. 9. 90

Benkő László fűszer-, csemegekereskedő, Scitovszky-u. 10/c. 1-47

Buttler Ervin báró földbirtokos, Máriamajor 20

Buttler Ervinné báróné patvarci gazdasága, Patvarc 55

Büchler Jenő «Szent lélek» gyógyszertára, Kossuth Lajos-u. 2. 51

Büschitz és Társa fa- és épületanyagkereskedők, Rákóczi fejedelem-út 88. 48

Caesar Gyula dr. orvos, Rákóczi fejedelem-u. 55/57. 64

Csekey László dr. kórházi főorvos, gyakorlóorvos, Andrássy-u. 27. 1-55

Csendőrosztályparancsnokság, m. kir. balassagyarmati, gr. Tisza István-u. 12/a. 15

Czeileng András dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 5. 1-52

Czilczer György dr. ügyvéd, Teleki-u. 2 14

Domán Dávid termény- és gyapjukereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 47. 56

Domán Dezső gabonakereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 80. 1-43

Ehrenfeld Sándor fakereskedő, Kővári-út 25

Ehrenfeld Saul sajtgyára, Rákóczi fejedelem-u. 33. 33

Elfer Mórné özv. Nemzeti kávéház és szálloda tulajdonos, Rákóczi fejedelem-u. 27. 1-00

Engel Samu utóda, cégtul. Engel Samuné, liszt- és terménykereskedés, Rákóczi fejedelem-u. 36. 79

Evangelikus lelkészi hivatal, Nagy Mihály-u. 2. 24

Feledi Jenő dr. ügyvéd, Teleki-u. 7. 53

Felsenburg György nagykereskedő, Rákóczi fejedelem-út 7. 17

Felsenburg Tivadar fiai, Rákóczi fejedelem-u. 67. 19

Fischer Sámuel dr. orvos, Aradi-u. 15. 7

Fogházfelügyelőség, m. kir., Madách-u. 2. 73

„Foncière" általános biztositó intézet főügynöksége, Rákóczi fejedelem-u. 38. 1-62

Főispán, Rákóczi fejedelem-u. 14. 76

Főszolgabirói hivatal, Rákóczi fejedelem-u. 14. 1-24

Fővámhivatali kirendeltség, m. kir., Mikszáth Kálmán-u. 54. 35

Gaál Ede fűszerkereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 86. 75

Gansel József és testvére divatárukereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 31. 66

Gazdák biztositó szövetkezete, Rákóczi fejedelem-u. 20. 1-25

Gazdasági felügyelőség, m. kir., Rákóczi fejedelem-u. 14. 13

Géczy Pál termény- és gabonakereskedő, Bercsényi-u. 3. 84

Gerő Mór dr. orvos, Scitovszky-u. 10. 88

Gotti Gyula dr. városi tiszti főorvos, gyakorló orvos, gr. Széchenyi-u. 3. (nyári állomás) 1-13

Grünbaum Aladár dr. és Gonda György dr. ügyvédek, Rákóczi fejedelem-u. 13. 47

Haas Gyula épületfakereskedő, Mikszáth Kálmán-u. 42. 68

Haas Lajos gabonakereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 70. 67

Haas Lajos lisztkereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 37. 1-46

Határőrkerület I. budapesti 4. sz. határügyi tisztje, Zrinyi-u. 10. 1-32

Hegedüs Tibor dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 20. 87

Hegyi Béla fűszer- és csemegekereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 37. 95

Hegyi Béla fűszerkereskedő. Scitovszky-u. 8 61

Heksch Sándor dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 31. 1-02

Hirschfeld Jenő vaskereskedő, Zichy-u. 1. 26

Hoffmann Benő, az Izsák József r.-t. vegyészeti gyár egyedárusa festékkereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 28. 50

Hoffmann Sándor dr. máv. pályaorvos, Thököly-u. 20. 1-21

Holló Dezső dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 17. 63

Holfósy Géza könyvnyomdája és a Nógrádi Hirlap kiadótulajdonosa. Deák Ferenc-u. 4. 1-07

Hungária villamossági r.-t. üzemfőnöksége, Rákóczi fejedelem-u. 2. 1-45

Ilovszky Armin földbirtokos lakása, Zrinyi-u. 7. 74

Járványkórház, Temető-u. 31. 40

Kardos Farkas ny. irodafőtiszt, Rákóczi fejedelem-u. 33. 6

Káros Lajos fűszer- és csemegekereskedő, Scitovszky-u. 28. 1-31

Kecskés Gyula autójavító és bérautófuvarozás, Hunyadi-u. 19. 1-64

Kenessey Albert dr. kórházi igazgató főorvos, gr. Forgách-u. 5. 62

Klein Dávid rum- és likőrgyára, cégtul. Kertész Miklós, Mikszáth Kálmán-u. 32. 1-33

Kohn Adolf gabonakereskedő, Hunyadi-u. 14. 52

Kohn Miklós (Csillag) bornagykereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 3. (nyári állomás) 50

Kolosváry János nyug. m. kir. gazdasági főfelügyelő, Deák Ferenc-u. 7. 1-56

Kondor Armin és fia ásványolaj- és sörkereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 28. 1-40

Kovács Lajos dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 8. 41

Kőhalmy Elek gyógyszerész, Scitovszky-u. 16. 89

Krekács Lajos fűszerkereskedő, Damjanich-u. 6. 1-58

Kutasy István drogéria és **Sirius** laboratorium, Rákóczi fejedelem-u. 25. 38

Lengyel Imre könyv, papír, irógép kereskedése, Rákóczi fejedelem-u. 18. 39

Ligeti Gyula dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 18. 1-49

M. kir. Téli gazdasági iskola, Vezér-u. 1-57

Magos Dezső építészmérnök, Scitovszky-u. 13/a. 1-09
Irodája, Nagy Mihály-u. 13. 1-65

Magyarált. áruforgalmi r.-t., Rákóczi fejedelem-u. 67. 65

Magyar köztisztviselők fogy., term. és ért. szövetkezete fiókja, Rákóczi fejedelem-u. 26. 1-36

Mandel Ignác dr. orvos, Deák Ferenc-u. 6. 96

Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred, III. zászlóalj, m. kir., Nagy Mihály-u. 19. 1-26

Mária Valéria közkórház, Rákóczi fejedelem-u. 117. 8, 37

Mentőegyesület, Balassagyarmati Önkéntes, ügyvezetősége, Rákóczi fejedelem-u. 117. 1-44

Munka betéti társaság, András Pál fűszer- és csemegekeresk., Horthy Miklós-tér 4. 23

Müller Béla dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 7. 1-03

Nadel Ede vaskereskedő, Szerb-u. 1. 1-42

Nemzeti Hitelintézet r.-t. balassagyarmati fiókja, Rákóczi fejedelem-u. 22. 54

Nikolsburger és Lázár mechanikai cirokseprőgyára, Kossuth Lajos-u. 6. 1-11

Nógrád és Hont vármegyei körzeti hitelszövetk., mint O.K.H. tagja, Scitovszky-u. 16. 39

Nógrádvármegyei gazdasági egyesület, Rákóczi fejedelem-u. 14. 34
Országos Társadalombiztosító Intézet balassagyarmati ker. pénztára, Király-u. 2. 72
Pénzügyigazgatóság, m. kir., Scitovszky-u. 4. 9
Pénzügyigazgatóság pénzügyőri előadója, m. kir., Scitovszky-u. 4. 1-19
Pető Béla dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 39. 93
Piannenvald Mátyás dr. orvos, Nagy Iván-u. 5. 4
Poilatsek Rezső gabonakereskedő (nyári állomás) Kossuth Lajos-u. 24. 10
Pongrácz György dr. ügyvéd, Scitovszky-u. 15. 1-15
Postahivatal, főnökség, Rákóczi fejedelem-u. 24. 16
Főnök lakása 29
Főpénztára 99
Nyilvános állomás 1-82
Táviratfelvételi osztály 1-81
Táviratközvetitő 1-83
Vonalfelvigyázói szoba 1-84
Rebmann Rókus gyógyszertára, Rákóczi fejedelem-u. 22. 44
Lakása, Andrássy-u. 6. 1-28
Rendőrség, m. kir. állami Scitovszky-u. 14. 21
Balassagyarmati kapitánysága, Scitovszky-u. 14. 91
1. számu körletőrsége, Mikszáth Kálmán-u. 1-27
Római katholikus plébánia hivatal, Rákóczi fejedelem-u. 22. 1-16
Rónai István m. kir. l. oszt. postatiszt, Tompa Mihály-u. 8. 86
Rózsa Jenő gőzmalma, Kővári-út 97
Rudas Aladár fa- és szénkereskedő, Óváros-tér 14. 1-18
Salgó Gábor okl. gazdász, traktor-, automobil- és műtrágyakereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 41. 1-04
Sándor testvérek fatermelők, tüzifa-, szénkeresk., Shell Kőolajr.-t. képv., Hunyadi-u. 2. 98
Sáska Dezső főszolgabiró, Andrássy-u. 9. 43
Scheiber Jónás, Szerb-u. 2. 36
Schenk József dr. orvos, Telekiu. 4. 1-38
Schlégel utóda Láhner Istvánné, virágüzlet, Scitovszky-u 10/a. 1-53
Schwarcz Dávid Balassagyarmat megyei város szeszfőzödéjének üzletvezetője, Thököly-u. 8. 1-41
Somló József dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 12 42
Somogyi Géza bankigazgató, Kossuth L.-u. 14. 1-66
Strausz Andor kékfestőmester, Ipoly-u. 5. 94
Susitzky Mór és József bornagykereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 38. 1-48
Sümegh Géza, a Kaszinó szálloda és kávéház tulajdonosa, Scitovszky-u. 1. 80
Szabó József dr. gyakorló orvos, Rákóczi fejedelem-u. 47. 69
Szántó D. festék-, olaj- és épitkezési anyag kereskedése, Rákóczi fejedelem-u. 36. 83
Szenes Alfréd dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 2. 60
Szent István társulat könyvkereskedése, Rákóczi fejedelem-u. 22. 28
Szkuhra József városi állatorvos (téli állomás) Kővári-út 1-10
Sztancsik János autó és gépjavító műhelye, Rákóczi fejedelem-út 83. 1-63
Sztranyavszky Sándor dr. nyug. államtitkár, nagybirtokos, Nógrádmarcal 81
Szüts András dr. gyakorló orvos, Andrássy-út 7. 92
Takács Margit m. kir. postasegédtisztnő, Szent István-u. 12. 12
Tóth Ferencné vitéz, sütöde, Szent István-u. 9. 1-50
Törvényszék, m. kir., Rákóczi fejedelem-u. 10. 1-05

Ungár S. utóda, Rákóczi fejedelem-u. 49. 78
Ügyészség, m. kir., Rákóczi fejedelem-u. 10. 57
Ügyvédi Kamara, Kossuth Lajos-u. 12. 1-17
Vármegyei hivatalok: Rákóczi fejedelem-u. 14.
Nógrádvármegye, székház 1
Nógrádvármegye központi választmánya 1-39
Nógrádvármegyei alispáni hivatal átlevélosztálya 49
Nógrádvármegyei tiszti főorvos 45
Városi hivatalok és üzemek:
Balassagyarmat megyei város:
Egészségháza, Szondi-u. 17. 70
Központi szeszfőzdéje, Kővári-út 77
Közvágóhid és műjéggyár, Kővári-út 1-12
Nagyligeti vendéglője, Nagyliget 1-37
Nyári uszodája és strandfürdője (nyári állomás) Kővári-út 1-29
Polgármestere, Rákóczi fejedelem-út 16. 1-35
Számvevősége (szeszüzemi iroda) Rákóczi fejedelem-út 16. 1-06
Székháza, Rákóczi fejedelem-út 16. 5
Tüzoltó-szertára, Tó-u. 1. 82
Városi szegényügyi hivatal, Szondi-u. 15/17. 1-14
Weisz Ármin és fia gabona-, mag-, gyapjukereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 6. 31
Weisz Emil dr. ügyvéd, Horthy M.-tér 1. 30
Weisz Kálmán teherautó fuvarozó és bőrkereskedő, Rákóczi fejedelem-u. 48. 1-34
Weisz Muki gyapju- és terménybizományos, Kossuth L.-u. 20. 46

pótlás

Államvasutak, m. kir. balassagyarmati osztálymérnöksége, Zrinyi-u. 17. 1-54
Domonyi Endre dr. gyakorló orvos, Kossuth Lajos-u. 2. 1-71
Gazda László kir. járásbirósági elnök, Scitovszky-u. 2. 63
Gippert László dr. járási és városi m. kir. állatorvos, Scitovszky-u. 2/a. 1-69
Hanzély Menyhért »Futura« bizományos, Gróf Forgách-u. 1. 1-68
Hevesy János vitéz, ecetgyáros, Thököly-u. 21. 1-76
Iványi Nándor dr. ügyvéd, Scitovszky-u. 19. 1-67
Járásbiróság, kir., Rákóczi fejedelem-út 10. 1-73
Kassay Károly városi közig. jegyző, Petőfi-u. 5. 1-70
Kardos Gyula evang. alesperes, Nagy Mihály-u. 2. 24
Kontra Sándor villanyszerelő, Scitovszky-u. 10. 1-72
Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság (K. E. O. K. H.) balassagyarmati kirendeltsége, Scitovszky-u. 14. 1-75
Pécsi és Weljacsek hentes és mészáros, Zichy-u. 1. 1-77
Szakács József ifj. vizvezetékszerelő mester, Scitovszky-u. 24. 1-74
Tisztiorvosi hivatal, Rákóczi fejedelem-út 16. 1-22

Még 1936-ban 8-ról 9, majd 10 pengőre emelkedett az előfizetési díj.[24] A közönség elégedetlen, nemcsak a díj emelkedése miatt, hanem a lassú kapcsolás miatt is, amit a korabeli újságban közzétett magyarázat szemléltet, hogyan járjon el a közönség, telefonálás közben:

1. A helyi kapcsolást mindig a felhívott előfizető számának bemondásával kell kérni, nem pedig név szerint.

2. Fontos, hogy a beszélgetés befejezése után az előfizető lecsengessen.

3. Felesleges egyszernél többször csengetni.

4. Ha az előfizető a hívott számmal lebeszélt, ne kérjen folytatólagosan új számot, hanem előbb csengessen le és néhány perc múlva újra hívja fel a központot.

5. Az előfizető mindenkor kerülje a kapcsoló tisztviselővel vitába, szóváltásba elegyedni és mindinkább gorombáskodni.[25]

Történt némi átalakítás a posta épületében. A korabeli újság örömmel és reménykedéssel számol be az eseményről. *A posta hivatal belsejében igen üdvös átalakítások történtek, a sötét zúgok megszűntek, nemsokára készen lesz az új telefonközpont is, és így gyorsabb lesz a kapcsolás.*[26] Csak bővítésről lehetett beszélni, korszerűbb távbeszélő központról ekkor még nem. Az intézkedést követően 300 vonalasra bővítették a telefonközpontot: ez abból állt, hogy a két 100 vonalas kapcsolószekrény mellé elhelyeztek egy harmadikat.

Ekkor már a vezetékes távbeszélő hálózat igénybevétele olyannyira megnőtt, hogy a magyar királyi posta vezérigazgatóság rendeletére a balassagyarmati postahivatalnál 1938. június 1-jétől folytonos (éjjel-nappal) távíró és távbeszélő szolgálatot vezettek be.[27]A hivatkozott rendelet alapján már teljesen összekapcsolódott a postahivatal a távíróval és a távbeszélővel. Azonban a valóságban ez nem így volt, szépen elkülönülve dolgozott a postai és a műszaki ágazat.

Az 1938.évi őszi változások után, amelyek érintették városunkat is, hiszen megszűnt a városon keresztül vezető országhatár, *a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, rendeletet adott ki a távírdának, távbeszélőnek* […] *az ország határa mentén fekvő területen (határsávban) való létesítése és használata tárgyában.* Ezentúl: *Nem esnek engedélyezés alá Baja, Balassagyarmat, Bátaszék*… Ezentúl: *a magánhasználatú vagy közérdekű távírda, távbeszélő* […] *- tekintet nélkül az épületen kívüli vonalszakasz kiterjedésére - köz- vagy magánterület által el nem választott telken, vagy összefüggő birtokon* […] engedély nélkül létesíthetők – adja hírül a Magyar Távirati Iroda 1940. szeptember 2-án.[28]

1938-ban megtörtént a PCM[29]-technika szabadalmaztatása. A Telefongyár sorozatban gyártotta a megbízható PCM berendezéseket. Ezután 30, 120, 480 csatornás PCM összeköttetéseket létesítettek.

1939 elején még a közönség panaszáról számol be az újság: *Általános panasz, hogy a telefonbeszélgetésekbe a központ egy perc után beleszól beszélnek és már szét is kapcsol, ahelyett, hogy megvárnák, míg a beszélő lecsenget.* Az újság nem csak panaszról, hanem örvendetes hírről is beszámol: *A postások orvosa dr. Barta* [Bartha] *Elemér vm. közkórh. oszt. főorvos lett.*[30] Kért és kapott telefont, száma 96 volt, de csak 1945-ig telefonálhatott saját telefonon.

1940-ben Magyarországon a 100 lakosra jutó telefonállomások száma 1,76 volt, ugyanakkor Görögországban 0,76, Jugoszláviában 0,45, Romániában 0,51. A vezetékes hírközlés tekintetében Magyarország még mindig az élvonalban volt.

A távbeszélő hálózat az 1940-es évek elejéig mennyiségileg némileg szaporodott, de a vonalak száma összességében alig haladta meg a 200-at. 1941-ben 212, 1942-ben 229 telefonkészülék működött városunkban.[31] A politikai pártoknak nem volt telefonjuk, kivétel a

[24] NH, 1936. 38. sz.
[25] NH, 1936. 45. sz.
[26] NH, 1938. 39. sz.
[27] NH, 1938. 24. sz.
[28] MOL MTI „kőnyomatos" Hírek (továbbiakban: MOL MTI) 31. o.
[29] Pulse-code modulation, (impulzus-kód moduláció).
[30] NH, 1939. 19. sz.
[31] A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, M. Kir. Postavezérig., 1941. 16-17. o., 1942. 19-20.o.

Magyar Élet Pártja, ahol 1941-től működött telefon (1-66 sz.). A Vitézi Szék 1942-ben igényelt és kapott telefont (1-06 sz.).

1943-ban 78 közületi és 164 magán, összesen 242 telefonvonal működött. A bővítés óta eltelt néhány év alatt több mint félszázzal szaporodott városunkban a telefon előfizetői vonalak száma. Már nemcsak Nógrádmarcalban, Máriamajorban és a patvarci gazdaságában működött a telefon, hanem Kincsestanyán (egy), Galibán (kettő), Csesztvén (öt), Illéspusztán (egy).

A *Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora* (1943) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik ez évben a városunkban telefonnal rendelkeztek.[32] (13, 14. oldal)

A második világháború során a távbeszélő hálózat is jelentékeny károkat szenvedett, majd azt követően a fejlesztések viszonylag lassú ütemben folytak, annak ellenére, hogy a technika fejlődésével világszerte óriási távközlési beruházások történtek. 1946-ban 62 telefonvonalon működött készülék közül közületi 44, magán telefon mindössze 18. A kórház két telefonjából már csak egy működött, viszont a városunk lakóházait bombázással pusztító *amerikai-angol-orosz szövetségesek* Orosz Kontrol Komissiójának (49. sz.) és az Orosz Városparancsnokságnak (43. sz.) volt telefonja. Az *amerikai-angol-szovjet szövetségesek* által okozott háborús károk nagy részét 1947 végére sikerült helyreállítani. A távbeszélő hálózat helyreállítása a háborút megelőző technikai színvonalon történhetett meg. Egy 100 vonalas központot sikerült üzembe helyezni. Maga a telefonközpont, a rajta működő vonalakkal teljesen megegyezett a legelső telefonközponttal, a vonalak száma is szinte azonos. Az igazgatóság területén ez nem volt mindenütt így. *Az igazgatóság területén lévő 331 távbeszélő központ közül ezidőszerint már 227 van üzemben* – adja hírül a Magyar Távirati Iroda 1947. május 19-én.[33] Városunkban újra kezdődhetett az építkezés: a központbővítés, a vonalak szaporítása.

1948-ban a városháza központi távbeszélő hálózatának kiépítését veszi tervbe a megyei város közgyűlése, és 15.000 forintot biztosít erre a költségvetésében. A távbeszélő hálózat elkészült, csak 5.000 forintba került, s így jutott pénz a közérdekű hírszolgálat keretében használandó hangszóró és egyéb berendezések beszerzésére. Ugyanezen évben a város képviselőtestülete felajánlja a postakincstárnak a posta és a távbeszélő főközpont épületének eladását 300.000 forint vételárért, azonban az adás-vétel nem jön létre. Még az év során szükségessé válik az épület háborús rongálódásainak részbeni helyreállítása, a munkálatok végrehajtására előméreti költségvetés alapján 18.488 forint összeget szavaz meg a város képviselőtestülete a pénzügyi és gazdasági bizottság, valamint az állandó választmány javaslatára.[34]

A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélőnévsora (1946) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik a második világháborút követő évek során városunkban telefonnal rendelkeztek.[35] (15. oldal)

[32] A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, M. Kir. Postavezérig., 1943. p. 20-22.
[33] MOL MTI 35. o.
[34] NML, V. 81. XXII. 1. 5.
[35] A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, M. Postavezérig., 1946. p. 5-6.

A Magyar Szent Korona országai területén üzemben lévő távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűsoros névsora (balassagyarmati részlet)
1943

BALASSAGYARMAT 1.

Hivatalos órák:
Éjjel-nappali szolgálat
A balassagyarmati egységes hálózathoz tartozik:
Balassagyarmat 2.

Ádám Andor autófuvarozó, szállító lakása, Rákóczi fejedelem-út 26. 1-75
Adamovits Emil keresk., Nagy Mihály-u. 20. 1-10
Adria Biztosító Társulat balassagyarmati vezérügynöksége, Rákóczi fejedelem-út 18. 2-29
Alkér László m. kir. gazd. s. felügy., Deák Ferenc-u. 16. 1-99
Államépítészeti hivatal, m. kir., Kővári-út 59
Államvasutak, m. kir. balassagyarmati osztálymérnöksége, Zrinyi-u. 17. 1-54
Államvasutak, m. kir. gépkocsi üzem kirendeltsége, Rákóczi fejedelem-út 2. 2-11
Altmann Lajos dr. m. kir. állatorvos, Nagy Mihály-u. 8/a. 1-30
Antal Zoltán ref. lelkipásztor, Andrássy-út 3. 2-06
Apolló mozgó, Scitovszky-u. 6. 1-51
Astra Biztosító r.-t. főügynöksége, vezető: Bodor Endre, Rákóczi fejedelem-u. 37. 1-59
Bádonyi Béla gépműhelye, Rákóczi fejedelem-u. 64. 2-43
Balás Irma sipeki, ny. m. kir. postaellenőrnő, Nagy Mihály-u. 28. 71
Balassagyarmati aut. orth. Izraelita Hitközség Előljárósága, Thököly-u. 4. 1-08
Balassagyarmati bérautófuvarosok, f. előf.: ifj. Szakmáry József, Rákóczi fejedelem-u. 23. 1-80
Balassagyarmati cirokseprő és kefegyár, Kossuth-u. 6. 45
Balassagyarmati kereskedelmi k.f.t., Rákóczi fejedelem-út 28. 58
Balassagyarmati közgazdasági bank, Teleki-u. 10. 85
Balassagyarmati önkéntes mentőegyesület, máv. pu. 22
Balassagyarmati takarék- és hitelintézet r.-t., Rákóczi fejedelem-u. 26. 11
Balla Mihály építőmester, Szent István-út 7. 2-16
Balázs Frigyes okl. mérnök, jogos földmérő, építőmester, Balassa-u. 2. 1-96
Balog József th. útbiztos, Szondy-u. 16. 1-98
Baloghy Lajos bor, sör nagy és kiskereskedése, Szent István-u. 9. 2-37
Baneth Arthur dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-út 43. 1-23
Bánhidy Elek dr. máv. orvos, Kossuth Lajos-u. 18. 2-30
Bartha Elemér dr. orvos, a posta betegbizt. int. orvosa, Deák Ferenc-u. 6. 96
Baskay Tóth Bertalan m. kir gazd. felügy., Szent Imre-u. 10. 1-92
Benedek Lajos villany- és vízvezeték berendezési vállalata, Rákóczi fejedelem-út 35. 27
Benke Béla vm. főjegyző, Petőfi-u. 1/c. 1-22
Benkő István építőmester, Zichy-u. 9. 90
Benkő László fűszer-, csemegekeresk., Scitovszky-u. 10/c. 1-47
Bérautó Fuvarvállaló Iroda, fel. előf. Kántor Ferenc, Rákóczi fejedelem-út 32. 43
Boldizsár János Pál városi főpénztáros, Zrinyi-u. 16. 2-03
Börcsök Jánosné tüzifa- és szénkeresk., Zichy-u. 21. 2-28
Buttler Ervin báró földbirtokos, Máriamajor 20
Buttler Ervinné báróné patvarci gazdasága, Patvarc 55
Büchler Jenő «Szent lélek» gyógyszertára, Kossuth Lajos-u. 2. 51
Büschitz és Társa fa- és épületanyagkereskedők, Rákóczi fejedelem-út 88. 48
Csekey László dr. kórh. főorvos szakorvos, Andrássy-u. 27. 1-55
Csendőrosztályparancsnokság, m. kir., balassagyarmati, gr. Tisza István-u. 12/a. 15
Czelleng András dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-u. 5. 1-52
„Cikta" cipő- és harisnya elárusítóhely, Rákóczi fejedelem-u. 24. 2-35
Czilczer György dr. ügyvéd, Rákóczi-út 17. 14
Debreczeny Márton dr. járási főszolgabíró, lakása, Szent Imre-u. 6. 2-20
Főszolgabíró lakása, Luther-u. 6. 2-26
Domán Dezső gabonakeresk., Rákóczi fejedelem-u. 80. 1-43
Domonyi Endre dr. gyakorló orvos, Kossuth Lajos-u. 2. 1-71
Dorogi Farkas Ákos dr. földbirtokos lakása, Galiba-puszta 500/3
Gazdasága, Galiba-puszta 500/4
Egyesült Takarékpénztár és Népbank r.-t. Rákóczi fejedelem-út 20. 3
Ehrenfeld Sándor fakeresk., Kővári-út 25
Ehrenfeld Saul sajtgyára, Rákóczi fejedelem-út 77. 33
Elfer Ignác mészáros- és állatkeresk., Szerb-u. 1. 1-63
Elfer Izsák rövidáru nagykeresk., Rákóczi fejedelem-út 30. 1-68
Engel Samu utóda, cégtul. Engel Samuné, liszt- és terménykeresk., Rákóczi fejedelem-út 36. 79
Eördegh László dr. m. kir. rendőrkapitány, Scitovszky-u. 14. 91
Erdőfelügyelőség m. kir., Rákóczi fejedelem-út 20. 18
Feledi Jenő dr. ügyvéd, Teleki-u. 7. 53
Felsenburg Pál gazdálkodó, Kossuth Lajos-u. 1. 1-27
Felsenburg Tivadar fiai, Rákóczi fejedelem-út 67. 19
Fillér Lajos Shell kőolaj r.-t. képv., benzinkut, garage, Rákóczi fejedelem-út 83. 2-07
Fischer Sámuel dr. orvos, Aradi-u. 15. 7
Fogházfelügyelőség, m. kir., Madách-u. 2. 73
Főispán, Rákóczi fejedelem-út 14 76
Főszolgabirói hivatal, Rákóczi fejedelem-út 14. 1-24
Gaál Ede városi adótiszt Rákóczi fejedelem-út 86. 2-09
Gansel József és testvére divatárukeresk., Rákóczi fejedelem-u. 31. 66
Garam Gyula bérautófuvarozó, Thököly-u. 18. 1-94
Garay Károly bérautófuvarozó, Szontagh Pál-u. 3. 2-19
Gazda László kir. járásbirósági elnök, Scitovszky-u. 12. 63
Gazdák biztosító szövetkezete, Rákóczi fejedelem-út 22. 1-25
Gazdasági felügyelőség, m. kir., Rákóczi fejedelem-út 14 13
Gimnázium igazgatósága, m. kir., Deák F.-u. 11. 32
Gotti Gyula dr. m. kir. tiszti-orvos, gr Széchenyi-u. 3/a. (nyári állomás) 1-13
Grosschmid István dr. földbirtokos, Csesztve 500/5
Grosschmid Károlyné özv. gazdasága, Kincsestanya 500/2
Grünbaum Aladár dr. és Gonda György dr. ügyvédek, Rákóczi fejedelem-út 13. 47
Haas Gyula épületfakereskedő, Mikszáth Kálmán-u. 42 68
Haas Lajos gabonakeresk., Rákóczi fejedelem-út 67. 67
„Hangya" konzum szövetkezet 51. sz. ruházati fiókja, Rákóczi fejedelem-u. 41/a. 2-42
Hanzély Menyhért «Futura» bizom., Scitovszky-u. 10. 84
Harsányi István ny. adóhiv. főtan., Nagy Mihály-u. 5. 1-88
Hegedüs Tibor dr. ügyvéd Rákóczi fejedelem-út 20. 87
Hegyi Béla fűszer- és csemegekeresk., Rákóczi fejedelem-út 29. 95
Hegyi Béla fűszerkeresk., Scitovszky-u. 18 61
Heksch Sándor dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-út 31. 1-02
Hevesy János vitéz, ecetgyáros, Thököly-u. 21. 1-76
Hints Ferenc dr. kir. járásbirósági elnök, Teleky-u. 2. 12
Hirschfeld Jenő vaskeresk., Zichy-u. 1. 26
Hoffmann Benő festékkeresk., Rákóczi fejedelem-út 28. 50
Hoffmann Sándor dr. máv. pályaorvos, Thököly-u. 20. 1-21
Holik Sámuel dr. városi orvos, v. gyermekklin. tanársegéd, gr. Tisza István-u. 2. 52
Hollósy Géza könyvnyomdája és a Nógrádi Hirlap kiadótulajdonosa, Deák Ferenc-u. 4. 1-07
Horváth Sándor neográdi, alispán, Rákóczi fejedelem-út 16. 2-00
Hungária villamossági r.-t. üzemfőnöksége, Andrássy-út 11. 1-45
Ibrányi Endre dr. orvos, belgyógyász szakorvos, Nagy Mihály-u. 16. 2-31
Illés Mihály építési vállalkozó, Trikal József-u. 6/a. 1-89
Ilovszky Ármin földbirtokos lakása, Zrinyi-u. 7. 74
Iványi Nándor dr. ügyvéd, Scitovszky-u. 19. 1-67
Jagyutt László Casinó szálló-, étterem- és kávéhástulajdonos, Scitovszky-u. 1. 80
Járásbíróság, kir., Rákóczi fejedelem-út 10. 1-73
Járványkórház, Temető-u. 31. 40
Jónás Emil és Dezső lisztkereskedők, Kossuth L.-u. 8. 1-20
Kalmár Mór rőfös-, rövid- és divátárukeresk., Rákóczi fejedelem-út 28/a. 1-37
Kardos Farkas ny. irodafőtiszt, Rákóczi fejedelem-út 33. 6
Kardos Gyula evang. alesperes, Nagy Mihály-u. 2. 24
Káros Lajos fűszer- és csemegekeresk., Scitovszky-u. 28. 1-31
Karra József szénelárusító, Vezér-u. 1. 2-17
Kassay Károly városi közigazg. jegyző, Petőfi-u. 5. 1-70
Katonai épületek és hatóságok:
Balassagyarmati járási és megyei városi katonai parancsnokság, m. kir., Zrinyi-u. 1. 2-10
Gyalogsági laktanya 1-26
Kecskés Gyula autójavító és bérautófuvarozás, Rákóczi fejedelem-út 60. 1-64
Kenessey Albert dr. kórh. igazgató-főorvos, gr. Forgách-u. 4. 62
Kiss Jenő m. kir. II. o. postatiszt. Beresényi-u. 10 88
Kolosváry János ny. m. kir. gazdasági főfelügy., Deák Ferenc-u. 7. 1-56
Komenda Gizella m. kir. posta s.-ellenőr, Nádor-u. 6. 35
Kominka testvérek tüzifa- és szénkereskedése, Baltik Frigyes-u. 21. 2-27
Kondor Ármin és fia ásványolaj- és sörkeresk., Rákóczi fejedelem-út 28 1-40
Kontra Sándor villanyszerelő, Scitovszky-u. 10. 1-72
Kovács Lajos dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 8. 41
Kovács Vilmos vaskeresk., Rákóczi fejedelem-u. 47. 36
Köhalmy Elek gyógyszerész, Scitovszky-u. 16. 89
Közellátási Felügyelőség, m. kir., Rákóczi-út 26. 2-21
Községi előljáróság, Csesztve 500/7
Krekács Lajos fűszerkeresk., Damjanich-u. 6. 1-58
Kristóf János teherautó fuvarozási vállalat, Óváros-tér 18. 1-61
Kubinszky Tibor m. kir. postaforg. gyak., Madách-u. 3. 2-13
Kutasy István drogéria és **Sirius** laboratorium, Rákóczi fejedelem-út 25. 38
Kuti Gyula bőr- és cipészkellékek keresk., Luther-u. 8. 2-24
Lengyel Imre könyv-, papír-, irógépkereskedése, Rákóczi fejedelem u. 18. 39
Lévai Imre dr. gyak. orvos, Óváros-tér 26. 2-08
Ligeti Gyula dr. ügyvéd, Deák F.-u. 4. 1-49
Lippay Lajos dr. plébános, Rákóczi Fejedelem-út 39. 1-16

M. kir. Téli gazdasági iskola, Vezér-u. 1-57

Magos Dezső építészmérnök, Scitovszky-u. 13/a. 1-09
Irodája, Nagy Mihály-u. 13. 1-65

Magyarált. árufor galmi r.-t., Rákóczi fejedelem-út 34. 65

Magyar Élet Pártja, Rákóczi fejedelem-út 20. 1-66

Magyar köztisztviselők fogy., term. és ért. szövetkezete fiókja, Rákóczi fejedelem-út 26. 1-36

Mária Valéria közkórház, Rákóczi fejedelem-út 119. 8, 37

Mentőegyesület, Balassagyarmati Önkéntes, ügyvezetősége, Rákóczi fejedelem-út 119. 1-44

Munka b. t., András Pál fűszer- és csemegekeresk., Horthy Miklós tér 7. 23

Müller Béla dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-út 7. 1-03

Nadel Rezső dr. ügyvéd, Deák F.-u. 2. 2-14

Nadel Ede vaskeresk., Szerb-u. 1. 1-42

Nádel Jenő vill. váll. csillár-, rádió- és gramafonszaküzlet, Rákóczi fejedelem-út 41. 1-62

Nemzeti Hitelintézet r.-t. balassagyarmati fiókja, Teleki-út 2. 54
Tűzifatelepe, Vörösmarty-u. 2. 2-22

Nemzeti szálloda bérlő: Bozóky György, Rákóczi fejedelem-út 27. 1-00

Nikolsburger és Lázár mechanikai cirokseprőgyára, Teleki-u. 19. 1-11

Nógrádvármegyei gazdasági egyesület, Rákóczi fejedelem-út 14 34

Nógrád vármegye vitézi széke, Nádor-u. 2. 1-06

Oláh József hentes, Kölcsey-u. 4. 2-12

Országos Társadalombiztosító Intézet balassagyarmati ker. pénztára, Király-u. 2. 72

Paczolay Zoltán dr., Darócz Gusztáv dr. ügyvédek, Scitovszky-u. 2. 1-95

„Paloc" Konzerváru üzem, bornagykereskedés, cégtul. Grünhut Aladár, Hunyadi-u. 37. 1-87

Pécsi és Weljacsek hentes és mészáros, Zichy-u. 1. 1-77

Pénzügyigazgatóság, m. kir., Scitovszky-u. 4. 9

Pénzügyigazgatóság pénzügyőri előadója, m. kir., Scitovszky-u 4 1-19

Pető Béla dr. ügyvéd, Rákóczi fejedelem-út 39. 93

Plannenwald Mátyás dr. orvos, Nagy Iván-u 5. 4

Pollatsek Rezső gabonakeresk., (nyári állomás) Kossuth Lajos-u. 24. 10

Pongrácz Árpád Lászlóné fűszer- és gyarmatáru nagykereskedés, Rákóczi fejedelem-u. 30. 2-32

Pongrácz György dr. vitéz ügyvéd, Scitovszky-u. 21. 1-15
Lakása, Petőfi-u. 6. 1-69

Porpáczy Jenő vitéz, m. kir. csendőrőrnagy, gr. Tisza István-u. 12/a. 1-85

Postahivatal, főnökség, Rákóczi fejedelem-út 24. 16
Főnök lakása 29
Főpénztár 99
Nyilvános állomás 1-82
Táviratfelvételi osztály 1-81
Táviratközvetítő 1-83
Vonalfelvigyázói szoba 1-84

Providentia biztosító r.-t. főügynöksége, Rákóczi fejedelem-út 35. 1-90

Quittner Imre festék- és építési anyagkeresk., Rákóczi fejedelem-út 59. 1-97

Rebmann Rókus gyógyszertára, Rákóczi fejedelem-út 22. 44
Lakása, Andrássy-u. 6. 1-28

Rendőrség, m. kir. állami, Scitovszky-u. 14. 21

Róm. kath. plébánia hivatal Csesztve 500/6

Rónai István m. kir. postafőtiszt, Tompa Mihály-u. 8. 86

Rózsa Jenő gőzmalma, Kóvári-út 97

Rudas Aladár fa- és szénkeresk., Óváros-tér 14. 1-18

Salgó Gábor okl. gazdász, traktor-, automobil- és műtrágyakeresk., Rákóczi fejedelem-út 41. 1-04

Sándor testvérek fatermelők, tűzifa-, szénkeresk., Hunyadi-u. 2. 98

Sáska Dezső főszolgabíró, Andrássy-u. 9. 2

Schenk József dr. orvos, Teleki-u. 4. 1-38

Schlégel István virágüzlet, Rákóczi fejedelem-út 27. 2-38

Schlégel utóda Láhner Istvánné, virágüzlet, Scitovszky-u. 10/a. 1-53

Schuchmann Zoltán ipariskolai ig., Baintner Ottó-u. 4. 2-34

Schwarcz Dávid Balassagyarmat megyei város szeszfőzdéjének üzletvezetője, Thököly-u. 8. 1-41

Selmeczi József II. postaüzemi alt, Lőcsei-u. 17. 1-33

Skribák István hölgyfodrász, Teleki-u. 1. 17
Lakása, Andrássy-u. 19. 1-79

Somló József dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 13. 42

Strausz Andor kékfestőmester, Ipoly-u. 5. (nyári állomás) 94

Susitzky Mór és József bornagykeresk., Rákóczi fejedelem-út 38. 1-48

Szabó József dr. gyakorló orvos, Deák Ferenc-u. 14. 69

Szakács József ifj. vízvezeték-szerelőmester, Scitovszky-u. 2. 1-74

Szakmáry József ifj. bérautófuvarozó, Scitovszky-u. 25. 1-91

Szalézi Intézet Nagy Mihály-u. 17. 64

Szántó Testvérek festék-, olaj- és építkezési anyag kereskedése, Rákóczi fejedelem-út 36. 83

Székely Samu könyv- és papírkereskedő, könyvnyomda, Teleki-u. 1. 2-01

Szelényi István műszerész, Rákóczi fejedelem-út 37. 1-86

Szent István társulat könyvkereskedése, Rákóczi fejedelem-út 22. 28

Szikorszky Sarolta m. kir. posta s. tisztnő, Tátra-u. 10. 56

Sztranyavszky Sándor dr. örököseinek nógrádmarcali gazdasága, Nógrádmarcal 81

Szuczky Jánosné özv. szikvízüzem, Kóvári-út 1-80

Szüts András dr. gyakorló orvos, Andrássy-út 7. 92

Tósoky János bor-, sör-, pálinkanagykeresk., Baltik Frigyes-u. 2. 2-41

Tóth Ferencné vitéz, sütöde, Szent István-u. 19. 1-50

Törvényszék, m. kir., Rákóczi fejedelem-út 10. 1-05

Triesti általános biztosító társulat (Generali) balassagyarmati főügynöksége, Kossuth L.-u. 8. 2-25

Ungár S. utóda, Rákóczi fejedelem-út 49. 78

Ügyészség, m. kir., Rákóczi fejedelem-út 10. 57

Ügyvédi Kamara, Deák Ferenc-u. 4. 1-17

Vácz Béla vegyesárukeresk., Rákóczi fejedelem-út 86. 75

Vanik Vince dr. v. klin. tanársegéd, kórh. főorvos, bőr- és nemibetegségek, kozmetika szakorvosa, Baltik Frigyes u. 2. 1-78

Vannay Béla dr. polgármester lakása, Rákóczi fejedelem-út 16. 2-05

Vármegyei hivatalok: Rákóczi fejedelem-út 14.
Nógrádmegye Alispánja 2-04
Nógrádvármegye, székház 1
Nógrádvármegye központi választmánya 1-39
Nógrádvármegyei alispáni hivatal útlevélosztálya 49

Városi hivatalok és üzemek:
Bölcsőde és napközi otthon városi Szondy-u. 17. 70
Közélelmezési hivatal, Bercsényi-u. 2. 2-18
Központi szeszfőzdéje, Kóvári-út (Téli állomás) 77
Közvágóhid és műjéggyár, Kóvári-út 1-12
Mérnöki hivatal, Rákóczi fejedelem-u. 16. 2-44
Nyári uszodája és strandfürdője (nyári állomás) Kóvári-út 1-29
Polgármestere, Rákóczi fejedelem-út 16. 1-35
Székháza, Rákóczi fejedelem-út 16. 5
Tűzoltó-szertára. Tó-u. 1. 82
Városi m. kir. tisztiorvosi hivatal és városi egészségház, Madách-u. 1. 1-01

Városi szegényügyi hivatal, Szondy-u. 15/17. 1-14

Vass András makkfalvi, Hangya külszolg. tisztv., Petőfi-u. 2. 2-36

Weisz Ármin és fia gabona-, mag-, gyapjukeresk., Rákóczi fejedelem-út 6. 31

Weisz Emil dr. ügyvéd, Horthy M.-tér 1. 30

Weisz Kálmán teherautófuvarozó és bőrkeresk., Rákóczi fejedelem-út 48. 1-34

Weisz Muki gyapju- és terménybizom., Bercsényi-u. 8. 46

Winkler Albertné özv. dohánytőzsde, Rákóczi fejedelem-út 23. 2-15

BALASSAGYARMAT 2.

A balassagyarmati egységes hálózathoz tartozik.

Hivatalos órák:

Hétköznap:	Vasárnap és ünnepnap:
8—12-ig,	8—11-ig,
14—18-ig.	14—15-ig.

Csak előfizetők részére: 20—21-ig.

Keszler Sarolta áll. tanítónő 5-02

Községi előljáróság 5-04

Sümegh Hugó földbirtokos, gazdálkodó, Illéspuszta 5-01

A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora. (balassagyarmati részlet)
1946

BALASSAGYARMAT (N)

Államépítészeti hivatal, Kővári-u. 1. 51
Államvasutak m. állomásfőnöksége, Pályaudvar 87
Közuti gépkocsiüzem helyi kirendeltsége, Rákóczi F.-u. 2. 96
Osztálymérnökség, Zrinyi-u. 17. 94
Alispáni hivatal, Rákóczi-u. 16. 44
Alispáni lakás, Scitovszky-u. 14/a. 40
Büchler Jenő «Szentlélek» gyógyszertára, Kossuth L.-u. 2. 93
Czilczer György dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 4. 71
Csomány István postavonalfelv. 62
Erdőhivatal m. szécsényi 89
Erdőigazgatóság m., Rákóczi-u 20. 88
Fogházfelügyelőség, Madách-u. 2. 25
Főispáni hivatal, Nádor-u. 2. 41
Főjegyző, járási 38
Földbirtokrendezési Tanács, Földhivatal, Rákóczi-u. 26. 57
Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt nógrádvármegyei szervezete, Rákóczi-u. 66. 60
Helyi szervezete 56
Futura bevásárló kirendeltsége, Kossuth Lajos-u. 8. 76
Gazdasági Felügyelőség 47
Hungária Villamossági r.-t. kirendeltsége 73
Ibrányi Endre dr. belgyógyász, Nagy Mihály-u. 16. 39
Járásbíróság m. 79
Katonai épületek és hatóságok:
2. Határportyázó szd. Zrinyi-u. 2. 37
14 Honvéd kiegészítő parancsnokság 54
144. Honvéd bevonulási központ parancsnokság, Honvédlaktanya 50
Kisgazdapárt lásd Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt
Kiss Jenő postafőtiszt, Bercsényi-u. 10. 68
Kovács István, Rákóczi F.-u. 56. 36
Közellátási Felügyelőség 70
Lippay Lajos dr. esperes-plébános, Rákóczi-u. 22. 55
Magyar Kommunista Párt 46
Magyar Tisztiorvosi hivatal 95
Mentőegyesület, Rákóczi-út 77
Nadel Rezső dr. ügyvéd, Deák F.-u. 2. 1
Nemzeti Bizottság, Rákóczi-u. 22. 55
Nemzeti Parasztpárt 63
Népügyészség, Madách-u. 2. 80
Nikolszburger és Lázár seprő- és kefegyára, Kossuth L.-u. 6. 11
Orosz Kontroll Komissió 49
Orosz Városparancsnokság 43
Pénzügyigazgatóság m., Scitovszky-u. 4. 92
Plannenvald Mátyás dr. főorvos, Nagy Iván-u. 5. 74
Polgármesteri hivatal, Rákóczi-u. 16. 45
Polgármester lakása 66
Pongrácz A. Lászlóné, Rákóczi-u. 67
Postahivatal, Rákóczi-u. 24.
Főnöki iroda 81
Főnöki lakás 82
Táviratközvetítő 83
Vonalfelvigyázók 84

Rendőrfőkapitányság m. Nógrád-Hont vármegyei, Scitovszky u. 14. 42
Járási és városi, Gróf Tisza István-u. 1. 64
Schuchmann Károly asztalos, temetkezési váll. halott száll. vállalat, Bajtner O.-u. 4. 10
Szakszervezeti Tanács Nógrád-Hont vármegyei titkársága, Rákóczi-u. 39. 52
Szécsényi m. áll. Erdőhivatal, Zsendovics József főerdőmérnök, Kossuth Lajos-u. 1. 89
Szociáldemokrata Párt 53
Takarék és Hitelintézet r.-t., Zichy-u. 2. 5
Terményhivatal kirendeltsége, Andrássy-u. 17. 75
Törvényszék m., Rákóczi-u. 10. 72
Tósoky János bor- és pálinka nagykereskedő, Balták F.-u. 2. 30
Tóth Bertalan dr., Baskay gazdasági főtelügyelő, Deák Ferenc-u. 16. 65
Tűzoltóság, Baltik Frigyes-u. 2. 59
Ügyészség m., Rákóczi F.-u. 10. 58
Városi árvaszék és szociális ügyosztály, Rákóczi F.-u. 16. 48

1948-ban a megyének székhelyt adó város közgyűlése még foglalkozott az egyes fontos létesítményeinek távbeszélő ellátásával. *A balassagyarmati rendőrség is újjáépít,* adta hírül az újság, *a balassagyarmati posta a telefon* […] *beszerelésével, rohammunkával segítették a rendőrlegénység tagjait.*[36] Rendelkezik a korabeli szabályrendelet a város tűzoltóságának szervezéséről (13.§.1.). *A városban a tűzoltó laktanyát, illetőleg a tűzoltó készültség helyét, továbbá a tűzoltó parancsnok lakását a város háztartása terhére távbeszélő állomással kell felszerelni és annak állandó működéséről gondoskodni kell.* 1950-ben a bölcsőde szervezésénél és működtetésénél azonban nem volt olyan előrelátó a képviselőtestület, mint korábban a tűzoltóságnál és a városházánál, mert a bölcsődei távbeszélőről megfeledkeztek.[37] Ebben az időben, városunkban nem történt távbeszélő hálózat bővítés: *az összes jegyző székhelyekre bevezettük a telefont, Balassagyarmat városnál telefonközpontot létesítettünk. Ezeknek a költsége 135 ezer forint* – adja hírül 1950. április elsejei számában a Szabad Nógrád című politikai hetilap. Az 1949-es, de még az 1950-es években is sok olyan település volt, amelynek nem volt távbeszélő kapcsolata városunkkal. Patak községbe 1949 tavaszán építettek ki légvezetékes távbeszélő vonalat, s helyeztek üzembe 1 db távbeszélő készüléket.[38] 1950-re érhettük el ismét az 1,76-os telefonsűrűséget, a távközlési szolgáltatások már kielégítően működtek. Hazánk még mindig a vezetékes hírközlés élvonalához tartozott.

A politikai hetilap ugyan megjegyzi: *A beszélgetések egy részét sokszor törölni kell.* Azonban szóhasználatának megfelelően máris tálalja az akkori politikai megoldást: *A posta dolgozói harcot indítottak a távbeszélővonalak jobb kihasználására, hogy a távíró és távbeszélő szolgálattal segítsék az üzemeket, vállaltokat tervük teljesítésében.*[39] Az országban, s városunkban is a fejlesztési tervekből egyszerűen kimaradt a távközlés megfelelő szintű fejlesztése. Természetesen a politikai hetilap szerint nem ez az igazi ok, hanem: *A távbeszélő forgalom teljes lebonyolítását azonban jelenleg akadályozza, hogy egyes vállalatok, üzemek túlságosan hosszú ideig foglalják le az interurbán áramköröket. Ezért még mindig előfordul, hogy egyes hosszú távbeszélgetés miatt a posta nem képes lebonyolítani a bejelentett beszélgetéseket*. Természetesen a Népgazdasági Tanács rendelete megoldja a problémát, és az újság már közli is: *a forgalmas áramkörökön július1-től, munkanapokon 9-15 óra között folytatott távolsági beszélgetések leghosszabb időtartama 10 percben van megállapítva.*[40]

A második világháborús károk helyreállításának évei után, az 1950-es években már utasítás szabályozta, hogy a város távbeszélő hálózatában csak *egylábú* és *kétlábú acél csőtartó* volt építhető, s szabályozta az *acél csőtartókon* megépíthető távbeszélő vezetékek számát is. Az *egylábú acél csőtartókon* maximum 30, ill. a *kétlábú acél csőtartókon* maximum 60 szál légvezeték létezhetett, ez tehát 15 és 30 távbeszélő vonalat jelentett.

1948-ban 74 közületi és 38 magán, összesen 112 telefonvonal működött. Ez azt jelentette, hogy a telefonközpont bővült, a 100-as kapcsoló szekrény mellé csatlakoztattak egy újabb 100 vonalas kapcsolószekrényt. Városunkban a telefonszolgáltatás elérte az 1912-es szintet.

Eltelt újabb két év, és a két 100-as kapcsoló szekrény mellé bővítésként a harmadik is felszerelésre került, mert 1951-ben 147 közületi és 47 magán, összesen 194 telefonvonal működött. Ekkor a városban működő telefonok száma elérte az 1931-ben működő telefonok számát, azonban míg 1931-ben 123 magán telefon működött, 1951-ben csak 47 magántelefont engedélyezett a kommunista hatóság.

A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélőnévsora (1948, 1951) szemlélteti, mely intézmények és kik voltak azok, akik a második világháborút követő években, városunkban telefonnal rendelkeztek.[41]

---

[36] NH, 1947. 19. sz.
[37] NML, V. 81. XXII. 1. 6.
[38] Szabad Nógrád (továbbiakban SZN), 1949. május 26.
[39] SZN, 1952. június 14.
[40] SZN, 1952. július 12.
[41] A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélőnévsora. Budapest, M. Posta, 1948. p. 7-8. Vidéki távbeszélőnévsor. Budapest: M. Posta, 1951. p. 12-13.

A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora.
(balassagyarmati részlet)
1948

BALASSAGYARMAT (N)

Ádám Andor MATEOSZ teherautófuvarozó és butorszállító, Rákóczi fejedelem-út 38. 29
Adóhivatal, forgalmi, Bajcsy-Zsilinszky-u. 4. 97
Alispáni hivatal, lásd Vármegyei hivatalok alatt
Államépítészeti hivatal, Szabadság-u. 1. 51
Állami Zálogház és Árverési Csarnok nv. fiókja 1-10
Államvasutak:
Állomásfőnökség, Pályaudvar 87
Közuti gépkocsiüzem helyi kirendeltsége, Rákóczi fejedelem-út 2. 96
Osztálymérnökség, Zrinyi-u. 17. 94
Állattenyésztő egyesület, Nógrád-Hont-vármegyei, Köztársaság-tér 4. 17
Alpár Ernő okl. építészmérnök, épitőmester törvényszéki hites szakértő, Kossuth Lajos-u. 2. 90
Balassagyarmati Takarék, Hitelintézet és Népbank r.-t. Révész Gábor-u. 2. ⊗5
Baskay-Tóth Bertalan dr. miniszteri tan. Szondy-u. 3. 65
Bérautófuvarozók, Rákóczi fejedelem-út 18. 1-00
Berceller Ármin bőrkeresk., Rákóczi fejedelem-út 58. 12
Buzánszky Béla rádió és villamossági váll., Rákóczi fejedelem-út 41. 60
Büchler Jenő «Szentlélek» gyógyszertára, Kossuth Lajos-u. 2. 93
Cikta elárusítóhely, Rákóczi fejedelem-út 24. 75
Cordatic, lerakat Hirschfeld Jenő utóda vaskereskedés cégtul. Ilovsky Pál 1-07
Czelleng András dr. ügyvéd, Köztársaság-tér 3. 32
Czilczer György dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 4. 71
Daróczi Gusztáv dr. ügyvéd Nógrád-Hont vármegye tb. főügyésze, Deák Ferenc-u. 8. 1-06
Elfer Izsák rövidáru nagykereskedő, Rákóczi fejedelem út 30. 43
Erdőfelügyelőség és vadászati felügyelőség, Bajcsy-Zsilinszky-u. 2. 18
Erdőgazdasági üzemek erdőgondnoksága MALLERD, Bajcsy-Zsilinszky-u. 2. 88
Fatelepe, Hunyadi-u. 2. 89
Evangélikus püspöki hivatal, Deák Ferenc u. 26. 80
Fábián Testvérek fűszer- és csemegekeresk., Rákóczi fejedelem út 35. 22
Farkas Zoltán, a selypi cukorgyár felügyelője, Köztársaság-tér 4. ○9
Felsenburg Pál szeszárugyár irodája, Kossuth Lajos-u. 1. 19
Fodor fotó, Bajcsy-Zsilinszky-u. 10/a. 1-04
Fogház, lásd Törvényszék alatt
Főispáni hivatal, Rákóczi fejedelem-út 14. 41
Főispáni lakás, Nádor-u. 2. 1-09
Főjegyző, járási, Rákóczi fejedelem-út 14. 38
Főjegyző, városi, lásd Városi hivatalok alatt
Földbirtokrendezési Tanács, Földhivatal, Rákóczi fejedelem-út 26. 57
Földmüvelésügyi tanács kirendeltsége és várm. hegyközségi tanács, Deák Ferenc-u. 12. 1-03
Fővámhivatal, Mikszáth Kálmán-u. 54. 91
Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt nógrád-hontvármegyei központja, Révész Gábor-u. 2. 56
Gazdasági Felügyelőség, Rákóczi fejedelem-út 14. 47
Gimnázium, állami, Deák Ferenc-u. 11. 21
Haas Lipót gabona-, mag-, gyapjukereskedő, Rákóczi fejedelem-út 68. 1-12
Határrendészeti Kapitányság, lásd Rendőrség.
Hegyi András fűszer- és csemegekereskedő, Rákóczi fejedelem-út 29. 6
Honvédség:
2. határportyász szd, Zrinyi-u. 1. 37
3. határvadász zlj. parancsnokság Kossuth-laktanya, Leiningen Károly-u. 1. 49
10. határvadász szd. parancsnokság, Leiningen Károly-u. 1. 50
14. kiegészítő parancsnokság, Leiningen Károly-u. 1. 54
Hungária Villamossági r.-t. kirendeltsége, Andrássy-u. 11. 73
Ibrányi Endre dr. belgyógyász Nagy Mihály-u 16. 39
Ipartestület, járási, Bajcsy Zsilinszky-u. 3. 1-02
Járásbíróság, Köztársaság-tér 2. 79
Katonai épületek és hatóságok, lásd Honvédség.
Kenessey Albert dr. kórházig. főorvos, József Attila-u. 4. 62
Kisgazdapárt, lásd Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt
Kondor Ármin és Fia, a Magyar-Szovjet Olajművek Rt. lerakata és a Dreher-Haggenmacher Részvénytársaság Rt. raktára, Rákóczi fejedelem-út 28. 16
Kontra Sándor villamossági váll., Rákóczi fejedelem-út 27. 1-11
Korányi Gyula rum- és likőrgyár, Rákóczi fejedelem-út 28. 4
Kórház, lásd Mária Valéria Közkórház
Kovács István, Rákóczi fejedelem-út 56. 36
Közellátási Felügyelőség, Rákóczi fejedelem-út 14. 70
Malomosztály, Andrássy-út 17. 78
Közmunkaügyi hivatal, Rákóczi fejedelem-út 14. 33
Kristóf János MATEOSZ személy- és teherautófuvarozó, butorszállító, Óváros-tér 18. 61
Lippay Lajos dr. prelátus-kanonok, esperes-plébános, Rákóczi fejedelem-út 28. 55
Magyar cukoripar r.-t. selypi gyárának kirendeltsége, Köztársaság-tér 4. ⊗9
Magyar Dolgozók Pártja, Rákóczi fejedelem-út 29. 46
Megyebizottság 53
Magyar Országos Szövetkezeti Központ, kirendeltsége. Rákóczi fejedelem-út 28. 76
MÁLLERD, lásd Erdőgazdasági üzemek
Mária Valéria Közkórház, Rákóczi fejedelem-út 119. 8
MATEOSZ fuvarvállaló iroda, Rákóczi fejedelem-út 20. 1-05
Mentők, az Országos Mentőszolgálat mentőállomása, Rákóczi fejedelem-út 119. 77
Iroda: Nagy Iván-u. 5. ○74
Nádas Rezső dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 2. 1
Nemzeti Parasztpárt, Rákóczi fejedelem-út 20. 63
Nikolszburger és Lázár seprő és kefegyára, Kossuth Lajos-u. 6. 11
Országos Társadalombiztosító Intézet ker. pénztára, 16-os, Honvéd-u. 2. 85
Pályaudvar, lásd Államvasutak alatt
Pénzügyigazgatóság, Bajcsy-Zsilinszky-u. 4. 92
Pfannenwald Mátyás dr. főorvos, Nagy Iván-u. 5. ⊗74
Polgármesteri hivatal, lásd Városi hivatalok alatt
Posta: Rákóczi fejedelem-út 24.
Felvétel 98
Főnöki iroda 81
Főnöki lakás 82
Távirda 83
Vonalfelvigyázók 84
Rédey Sándor dr. ügyvéd, József Attila-u. 1. 99
Rendőrség:
Rendőrkapitányság, államvédelmi osztály, Tisza István-u. 1. 42
Járási és városi, Bajcsy-Zsilinszky-u 14. 64
Határrendészeti kapitányság 14
Határrendészeti kapitányság, hidőrség, országhatár 13
Schmidt Ádám vaskeresk., Rákóczi fejedelem-út 34. 26
Schuchmann Károly asztalos, temetkezési és halott száll. vállalat, Templom-u. 4. 10
Selypi cukorgyár kirendeltsége, Köztársaság-tér 4. ○9
Szabad Szakszervezetek Vezetősége, Szakszervezeti Tanács, Kossuth Lajos-u. 18. 52
Szabó József dr. OTBA főorvos, sebész, fogorvos, Deák Ferenc-u. 14. 69
Szakács József vaskeresk., Rákóczi fejedelem-út 26. 86
Szövetkezeti felügyelőség, Nógrád-Hont vármegyei, Rákóczi fejedelem-út 14. 15
Takarék és Hitelintézet r.-t., Révész Gábor-u. 2. ○5
Tanfelügyelőség, Köztársaság-tér 4. 23
Tisztiorvosi hivatal, Rákóczi fejedelem-út 27. 95
Tósoky János borkeresk. és szőlőtermelő, Baltik Frigyes-u. 2. 31
Lakása, Bajcsy-Zsilinszky-u. 15. 30
Törvényszék, Köztársaság-tér 2. 72
Fogház, Madách-u. 2. 25
Tűzoltóság, Baltik Frigyes-u. 1. ○59
Ügyészség, Köztársaság-tér 2. 58
Vármegyei hivatalok:
Alispáni hivatal, Rákóczi fejedelem-út 14. 44
Alispáni lakás, Bajcsy-Zsilinszky-u. 14/a. 40
Irodaigazgató 24
Szabad művelődési felügyelőség, Rákóczi fejedelem-út 14. 7
Számvevőség Köztársaság-tér 4. 34
Szociális felügyelőség Köztársaság-tér 2. 1-01
Tisztifőorvosi hivatal Rákóczi fejedelem-út 14. 28
Városi hivatalok:
Főjegyzői hivatal Rákóczi fejedelem-út 16. 45
Közellátási hivatal 2
Polgármesteri hivatal 1-08
Számvevőség 66
Tanácsnok 48
Tűzoltóság, Baltik Frigyes-u. 1. ⊗59
Zálogház, lásd Állami Zálogház alatt.
Zorkóczy Aladár «Silikát» tűzálló és Chamot nagykereskedő, Kossuth Lajos-u. 18. 1-13

Vidéki távbeszélőnévsor.
(balassagyarmati részlet)
1951

BALASSAGYARMAT
(N)

Ádám Andor teherfuvarozó- és bútorszállító, Rákóczi fejedelem-út 38. **29**

Alispáni hivatalok helyett lásd Megyei Tanács.

Államépítészeti hivatal helyett, lásd Megyei Tanács Közlekedési osztálya.

Állami Zálogház és Árverési-csarnok váll. fiókja, Teleki-u. 2. ⊗**I-10**

Államvasutak:
Állomásfőnökség, Pályaudvar **87**

Altmann Lajos dr. állategészségügyi tanácsos, Szent Imre-u. 7. **71**

ÁVESZ, lásd Villamosenergia Szolgáltató vállalat.

Bakó (tnytb.) **I-50/e**

Balázs László, asztalosmester, temetkezési váll. Ipoly-u. 3. **I-24**

Bálint János postavonalfelvigyázó, Mikszáth Kálmán-u. 17. **I-91**

Balla Mihály, Hídépítő váll. megyei ép. vez., áll. bírósági építész szakértő, Szent István-u. 7. ⊗**82**

Bánhidy Elek dr. egyet. orvos, Óváros-tér 16. **I-72**

Baromfiértékesítő váll., Rákóczi fejedelem-út 20. **I-59**

Békevédelmi Bizottság, Rákóczi fejedelem-út 14. **I-80**

BELSPED Belföldi Szállítmányozási váll. képviselete, Templom-u. 3. **I-69**

Benedek Dezső üveg- és porcelánkeresk., üvegesmester, Rákóczi fejedelem-út 51. **I-23**

Berendi János dr. fogorvos, Nagy Mihály-u. 8. **I-34**

Bernhardt Endre champion gombatermelő, Rákóczi-út 13. **35**

Bertalan Imre dr. ügyvéd, Bajcsy Zsilinszky-u. 13/a. **27**

Bertalan István Vince dr. ügyvéd, Köztársaság-tér 1. **66**

Bugyi György dr. főorvos, Bajcsy Zsilinszky-út 14/a. **23**

Burgonya- és hagymakereskedelmi váll. kirend., Nagy Mihály-u. 26. **I-21**

Buzánszky Béla villamossági váll., Rákóczi fejedelem-út 41. **60**

Cikta állami cipőszaküzlet, Rákóczi fejedelem-út 24. **75**

Csesztve (knytb.) ○**I-50/d**

Csomor Lajos papír- és könyvkeresk., Bajcsy Zsilinszky-út 2. **I-75**

Czelleng András dr. ügyvéd, Köztársaság-tér 3. **32**

Daróczi Gusztáv dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 8. **I-06**

DÉFOSZ megyei titkárság, Rákóczi fejedelem-út 14. **I-33**

Dohányértékesítő váll. dohányelosztója, Rákóczi-út 22. **I-81**

Dolgozó Ifjúság Szövetsége, DISZ járási titkárság, Nagy Mihály-u. 7. **15**

Elfer Árpád rövidárukeresk., Rákóczi fejedelem-út 30. **43**

Építésügyi igazgató helyett lásd Megyei Tanács építésügyi osztálya.

Erdőgazdasági Egyesülés, Bajcsy Zsilinszky-u. 2. **I-13**

Erdőgazdasági Üzemegység, Hunyadi-u. 2. **I-99**

Erdőgazdasági üzemvezetőség, balassagyarmati, Bajcsy Zsilinszky-út 2. **88**

Evangélikus püspöki hivatal, Deák Ferenc-u 26. **80**

Fábián László drogéria, Rákóczi fejedelem-út 39. **I-20**

Fogház, lásd Törvényszék alatt.

Főispáni hivatal helyett lásd Megyei Tanács.

Főjegyző helyett, lásd Járási Tanács Elnöke.

Földhivatal, Rákóczi fejedelem-út 26. **57**

Földmérési igazgatóság (megyei), Bajcsy Zsilinszky-út 4. **I-09**

Földművesszövetkezet:
Balassagyarmat, Rákóczi-fejedelem-út 28. **I-18**
Patvarc ○**I-58**

Fővámhivatal, Mikszáth Kálmán-u. 54. **91**

Fűszer- és édességkereskedelmi váll., Rákóczi fejedelem-út 35. **I-01**

Galiba (tnytb.) **I-50/e**

Gombos Gyula dr. orvos, Széchenyi-u. 1. **I-42**

Gyapjúkereskedelmi váll., Kossuth Lajos-u. 1. **I-98**

Gyógyszertárak váll.
4/1. Rákóczi-út 22. **I-05**
4/2. Bajcsy Zsilinszky-út 14/b. **I-67**
4/3. Kossuth Lajos-u. 2. **I-65**

Gyógyszertárak váll., Nógrádmegyei, Kossuth Lajos-u. 2. **93**

Gyöngyös-Egervidéki Borforgalmi váll. 234. sz. pincészete, Rákóczi fejedelem-út 38/a. **I-32**

Háztartásibolt váll. 56. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 68. **4**

Hídépítő váll. Nógrádmegyei építésvezetősége, Szent István-u. 7. ○**82**

Hitelszövetkezet, mint az OSZH tagja, Teleki-u. 2. **I-14**

Hollósy Géza államosított nyomda, Deák Ferenc-u. 4. **I-31**

Hornok Károly postafelügyelő, Tátra-u. 5. **30**

Ibrányi Endre dr. belgyógyász, SZTK főorvos, Nagy Mihály-u. 16. **39**

Ipolyszög (knytb.) ○**I-55**

Iskolák:
Állami gimnázium, Deák Ferenc-u. 11. **21**
Állami iparos- és kereskedőtanuló-iskola, Bercsényi-u. 4. **20**

Janák Endre lakatosmester, Kossuth Lajos-u. 14. **79**

Járásbíróság, Köztársaság-tér 2. **I-57**

Járási Tanács, Rákóczi fejedelem-út 14.
Elnöke **38**
Ipari-, kereskedelmi-, építési- és közlekedési osztálya **I-83**
Mezőgazdasági osztálya **89**
MDP alapszervezete, Bajcsy Zsilinszky-u. 3. **I-02**

Kecskés Gyula államosított gépkocsijavító üzem váll., Rákóczi fejedelem-út 60. **I-28**

Kéményseprő váll., nógrádmegyei, Rákóczi fejedelem-út 4. **9**

Kenessey Albert dr. kórházigazgató főorvos, József Attila-u. 4. **62**

Kerekes Jenő sütőmester, Bajcsy Zsilinszky-út 24. **I-11**

Kereskedelmi és Pénzügyi Dolgozók Szakszervezete, Helyi csoport, Rákóczi-út 20. **I-89**

Kereskedelmi igazgatóság helyett, lásd Megyei Tanács Kereskedelmi Osztálya.

Kincsem (tnytb.) **I-50/b**

Kiskereskedők Országos Szövetkezete, balassagyarmati csoport, Thököly-u. 7. **I-16**

Kossaczky Imre, Selypi Cukorgyár kirendeltség, Deák Ferenc-u. 5. **I-84**

Kórházak: **I-96**
Mária Valéria kórház, Rákóczi fejedelem-út 119. ⊗**8**

Közalkalmazottak Szakszervezete Területi Bizottsága, Nógrád megye **2-08**

Közellátási felügyelőség, lásd Megyei Tanács Kereskedelmi osztálya.

Középiskolás kollégium, állami, igazgatósága, Nagy Mihály-u. 17. **68**

Községi Tanácsok:
Csesztve ○**I-50/d**
Ipolyszög **I-55**
Patvarc ○**I-58**

Magasépítési váll., balassagyarmati, Nagy Mihály-u. 13. **I-27**

Magyar Dolgozók Pártja:
Városi pártbizottság, Köztársaság-tér 5. **31, 46**
Járási pártbizottság, Bajcsy Zsilinszky-út 13. **53**
II. körzet, Bajcsy Zsilinszky-út 3. **I-79**
Megyei pártiskola **I-94**

Magyar Nemzeti Bank fiók, Révész Gábor-u. 2. **5, I-88**

Magyar-Szovjet Társaság, Kossuth Lajos-u. 5. **I-60**

Maglódy Jenő postavonalfelvigyázó h., Mártírok útja 39. **I-30, 92, I-36**

Mária Valéria kórház, lásd Kórházak.

MÁVAUT autóbuszközlekedési váll., főnökség és garage, Rákóczi fejedelem-út 2. **96**

Megyei Bíróság, lásd Törvényszék alatt.

Megyei Tanács, Rákóczi fejedelem-út 14.
Elnöke **44**
Titkárságának elnöki csoportja **41**
Titkára, sajtó és propaganda csoportja **24**
Pénzügyi osztálya, Bajcsy Zsilinszky-út 4. **92, I-36, 34**
Személyzeti előadó **I-52**
Igazgatási osztálya, Rákóczi fejedelem-út 14. **7**
Ipari osztálya **I-93**
Kereskedelmi osztálya **70, 78, I-43**
Mezőgazdasági osztálya, Köztársaság-tér 4. **17, 47, I-70**
Építésügyi osztálya, Rákóczi fejedelem-út 14. **33**

(lásd a következő hasábon.)

(lásd az előző hasábon.)

Közlekedésügyi osztálya, Szabadság-út 1. 51
Közegészségügyi csoportja, Rákóczi fejedelem-út 14. 28
VBCS kirendeltség 11
Káder és fegyelmi csoportja 1-45
Elnök lakása 40
Kapus 12

Mentők, az Országos Mentőszolgálat mentőállomása, Rákóczi fejedelem-út 119. 77

Merczel Miklós órásmester, Rákóczi fejedelem-út 61. 1-25

Mesterséges termékenyítő állomás, állami, Vásár-tér 1-56

Mezőgazdasági Gépjavító váll., Mártírok útja 9. 2-09

Mezőgazdasági igazgatóság helyett, lásd Megyei Tanács Mezőgazdasági osztálya.

Mozgóképüzemi váll., Madách filmszínház, Bajcsy Zsilinszky-út 6. 16

Mozgókonyha váll. 40/1. fióktelepe, Rákóczi-út 27. 1-82

Múzeum 1-68

Műszaki Kisgép és Kerékpárnagykereskedelmi váll. 37

Nádas Rezső dr. ügyvéd, Deák Ferenc-u. 2. 1

Nádel László vaskeresk., Rákóczi fejedelem-út 36. 22

Nemzeti Parasztpárt, Rákóczi fejedelem-út 20. 63

Népbolt váll., nógrádmegyei:
26. sz. áruda, Bajcsy Zsilinszky-út 1-41
27. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 26. 1-19
64. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 41/a. 1-29
66. sz. áruda, Óváros-tér 1-17
77. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 31. 1-73
78. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 28. 1-74
83. sz. áruda, Rákóczi fejedelem-út 36. 2
8. sz. húsáruda, Rákóczi-u. 1-47

Nógrádmegyei Rendőrkapitányság lásd Rendőrség

Növénytermeltető váll. kirend., Rákóczi fejedelem-út 22. 1-53

Nyíres (tnytb.) 1-50/a

Óra- és Ékszerkereskedelmi váll., Rákóczi-út 26. 2-05

Országos Társadalombiztosító Intézet, lásd Szakszervezeti Társadalombiztositási Központ

Pályaudvar, lásd Államvasutak alatt.

Pásztor Jenő állatorvos, Deák Ferenc-u. 12. 1-03

Patvarc (knytb.) ○1-58

Pénzügyőri szakasz 1-48

Pfannenwald Mátyás dr. főorvos, Nagy Iván-u. 5. 74

Plébánia hivatal, róm. kat., Rákóczi fejedelem-út 22. 55

Polgármesteri hivatal helyett, lásd Városi Tanács.

Posta: Rákóczi fejedelem-út 24.
Tudakozódás postai ügyekben és felvétel (8—21 óráig) 98
Hivatalvezetői iroda 81
Főpénztár 1-15
Körzeti hivatal 1-40
Távirda 83
Vonalfelvigyázók 84
Pályaudvari postai nyilvános
MÁV pályaudvar 1-51
MÁVAUT postai nyilvános 54

Prónay Lajos festékkeresk., Rákóczi fejedelem-út 37. 76

Radnai Nándor dr. állami főállatorvos, Rákóczi fejedelem-út 56. 1-37

Rendőrség:
Rendőrkapitányság, nógrádmegyei ⊗2-00, 2-01, 2-02
Megyei rendőrségi szemlélőség, Bajcsy Zsilinszky-út 14 64
Városi és járási kapitányság, Bajcsy Zsilinszky-út 14. 6

Róth István és fia, Óváros-tér 6. 1-46

Schenk Erzsébet dr. orvos, Kossuth Lajos-u. 2 90

Schmidt Ádám váskeresk., Rákóczi fejedelem-út 34. 26

Schuchmann Károly asztalos, temetkezési és halottszáll. váll., Templom-u. 4. 10

Sport és Játékkereskedelmi váll. 86. áruda, Rákóczi-u. 24. 65

Szabad Szakszervezetek vezetősége, Szakszervezeti Tanács, Kossuth Lajos-u. 18. 52

Szabó József dr. sebész, fogorvos, Deák Ferenc-u. 14. 69

Szabók és Kisiparosok Termelő Szövetkezete, Rákóczi-út 30. 1-35

Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ, ker. pénztára 16., Honvéd-u. 2. ⊗85

Szeleczky Terézia, Bajcsy-Zsilinszky-u. 24. 1-04

Szent István könyvesbolt, könyvterjesztő váll., Rákóczi fejedelem-út 22. 1-64

Szikorszky Sarolta postafőellenőr, Tátra-u. 10. 19

Szikra Könyvkiadó, balassagyarmati fiók, Rákóczi fejedelem-út 29. 1-61

Tejértékesítő váll. tejüzeme, Bajcsy Zsilinszky-út 10/a. 1-26

Tejipari Egyesülés, Andrássy-u. 2. 61

Terményforgalmi váll. kirendeltsége, Kossuth Lajos-u. 1. 3, 1-63

Textilanyagnagykereskedelmi váll. fiókja, Rákóczi fejedelem-útja 28. 1-38

Tisztiorvosi hivatal, Rákóczi fejedelem-út 27. 95

Tollkereskedelmi váll., Rákóczi-út 6. 1-95

Törvényszék, Köztársaság-tér 2. 72
Fogházfelügyelőség, Madách-u. 2. ○25

Tüdőbeteggondozó Intézet, Rákóczi fejedelem-út 27. 1-22

Tüzelőszer és építőanyag értékesítő váll., Rákóczi fejedelem-út 83. 18
Vörösmarty-út 1-92

Tűzoltóság,
Baltik Frigyes-u. 1. 59

Ujkóvár (tnytb.) 1-71

Útfenntartó váll., balassagyarmati, Szabadság-út 1. 1-62

Ügyészség,
Köztársaság-tér 2. 58

Vágóhídi váll., Szeszfőzde, Köztisztasági váll., Halgazdaság, Rákóczi-út 18. 97

Vágóhídi váll. telephelye, Szabadság-út 1-39

Városi Tanács, Rákóczi fejedelem-út 16. ⊗45, 48, 1-08
Elnöke 1-54
Elnökhelyettese 1-86

Vegyianyag nagykereskedelmi váll. kirend., Rákóczi fejedelem-út 28. 67

Vendéglátó váll. Szálló és Étterem, Bajcsy Zsilinszky-út 1. 94

Vidéki Taxi Egyesülés, Rákóczi fejedelem-út 23. 1-00

Villamosenergia szolgáltató vállalat üzemvezetősége, Andrássy-út 11. 73

Zálogház, lásd Állami Zálogház alatt.

Zenész szakszervezet, Bajcsy Zsilinszky-út 10. 1-66

Az 1970-es évek közepéig a vasútvonal melletti távbeszélő oszlopsorok légvezetékein keresztül csatlakozott Balassagyarmat város távbeszélő hálózata a külvilághoz. A városunkat elhagyó légvezetékes áramkörök a telefonközponttól a rendezőn keresztül földalatti kábelen érkeztek a Rákóczi fejedelem út 33. sz. épületen lévő *acélcső tartóig,* innen a légvezetékek a Rákóczi fejedelem és a *Scitovszky János* (ma: Bajcsy-Zsilinszky Endre) utak páratlan oldali épületein, *acélcső tartókon* jutottak el a *Vasút* (ma: Benczur Gyula) utcáig, a vasútállomás északi oldala előtt megépített négy magas telefon oszlopból álló oszlopra csatlakoztak.

A telefonvonalak két irányban hagyták el városunkat. Az egyik Aszód, Ipolytarnóc (Losonc), a másik Vác, Drégelypalánk (Ipolyság). 1950-es évek közepén készült képen látható párhuzamos szárú oszlopokból álló két oszlopsoron. A légvezetékek legalsó és legfelső acél tartószerkezete egy-egy *nyolcpeckes U-tartó (U-vas),* a kettő között mindkét oszlopon öt-öt *négypeckes U-tartó,* a bal oldali oszlopon legalul egy *négypeckes hajlított peckű U-tartó* látható. Az összesen hatvan pecken hatvan porcelánszigetelő, melyeken a vezetékek. A vezetékek között a vonalfelvigyázó dolgozik.[42]

A távíró és távbeszélő vonalak ezután a Benczur Gyula utcában párhuzamos szárú oszlopokon az aszódi és az ipolytarnóci (losonci) vasútvonal mellé csatlakoztak, s a vasútvonalak mentén hagyták el városunkat. A kettős vasútvonal elágazásáig mindkét irány együtt haladt. Majd Ipolytarnóc (Losonc) felé a vasútvonal bal oldalán, míg Aszód felé a vasútvonal bal oldalán a távbeszélő, míg a jobb oldalán a távíró egyes oszlopsora üzemelt, de itt működtek a Magyar Államvasutak távíró és távbeszélő áramkörei is.[43]

[42] Fotó: Balassagyarmat anno.
[43] Fotó: Vojtkó, 29. o.

Ipolytarnóc felé a vasútvonal mellett még most is létezik egyes oszlopsor: egy MÁV önhordó légkábel működik rajta.

Aszód és Balassagyarmat között a légvezetékes oszlopsor a XXI. század első évtizedében a vasútvonal mind a két oldalán lebontásra került.

A Bajcsy-Zsilinszky Endre utcai épületek tetőzetéről a vasútállomás területére érkező légvezetékek a négy magas telefon oszlopból álló oszlopra csatlakoztak s így hagyták el városunkat Vác és Drégelypalánk (Ipolyság) felé. A vasútállomás végén kétfelé vált az oszlopsor. A vasútvonal bal oldalán már egyes oszlopsoron a távbeszélő, míg a jobb oldalon a távíró légvezetékei, de itt működtek a Magyar Államvasutak távíró és távbeszélő légvezetékei is. A bal oldali távbeszélő oszlopsorról az ipolyszögi vasútállomás után a légvezetékek lecsatlakoztak a 2 sz. főút mellé s így haladtak tovább Vác felé, míg a jobb oldali oszlopsor Drégelypalánk (Ipolyság) felé. (Az oszlopsor még most is létezik: egy MÁV önhordó légkábel működik rajta.) [44]

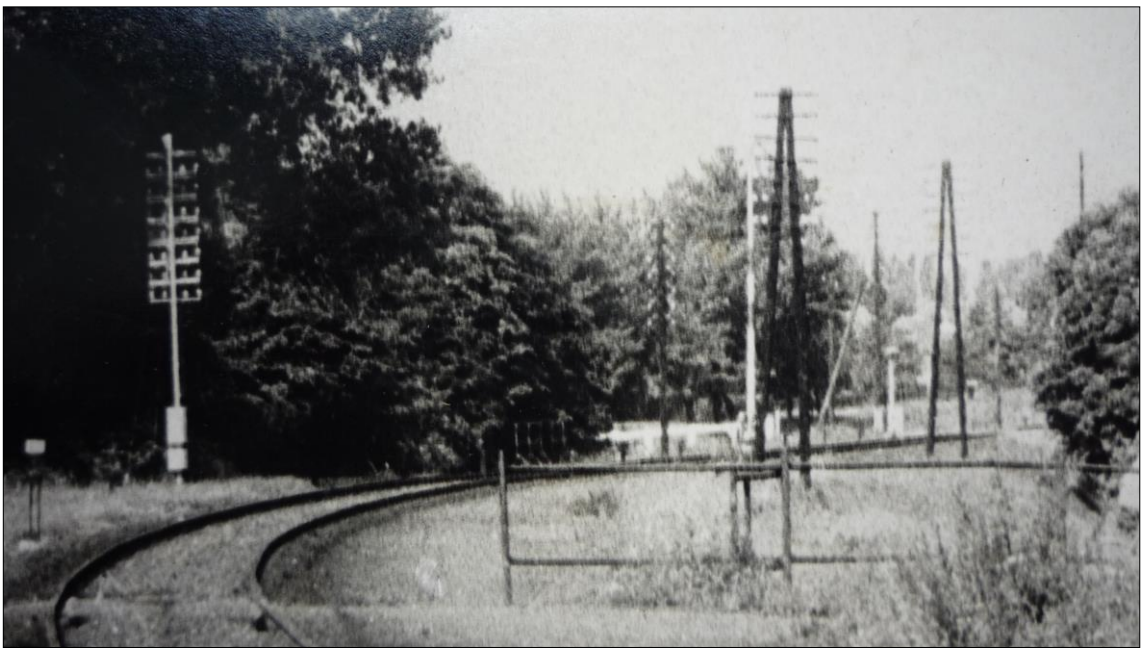

[44] Fotó: Vojtkó István: Balassagyarmat vasúti csomópont 1891-1966 vendégkönyv (továbbiakban: Vojtkó). 29. o.

Drégelypalánktól Vác felé azonban már elegendőnek bizonyult egy oszlopsor, amelyen együtt működtek a POSTA és a MÁV távíró és távbeszélő légvezetékes áramkörei.

Az oszlopsor a vasútvonal hol jobb-, hol bal oldalán üzemel. A XXI. század második évtizedében Balassagyarmat és Drégelypalánk között a vasúti pályatest jobb oldalán, Drégelypalánk és Diósjenő között a baloldalon az oszlopokról lebontották a négyhuzalos vasútüzemi távbeszélő vezetékeket, azonban a *hajlított peckű U-tartóvas* (acéltartó) a *porcelán szigetelőkkel* még ma is látható az oszlopokon. A tartóvasak alatt vasúti önhordó kábel üzemel.

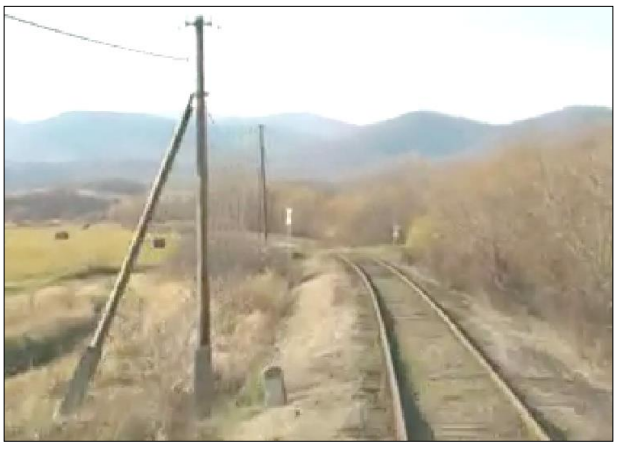

Az irány végül a vasútvonal jobb oldalán végződött a szokolyai üzemhatárnál.[45]

[45] Nógrád-Pest megyehatár.

Drégelypalánktól Ipolyság felé a vasútvonal mellett is egy oszlopsor üzemelt. 1950-es évek közepén Drégelypalánk-országhatár között a vasúti sínt felszedték. Az egyes oszlopsor a vezetékekkel tovább üzemelt. 1960-as évek végén az oszlopsor még felújításra került, mert itt üzemeltek a Hont, Letkés környéki települések áramkörei. Az 1980-as évek közepén azonban lebontásra került, mert a 2. sz. főút mellett új oszlopsor épült.

A Balassagyarmat-Ipolyság, Drégelypalánk-Vác közötti vasútvonal mentén a távíróvezeték még *hajlított csavaros tartóvason* épült meg. Azonban az 1920-as években a távbeszélő légvezetékeket már *kettős távbeszélő tartóvason* építették, s a későbbi bővítés is *kettős távbeszélő tartóvassal* történt.

A közút és a vasút melletti távbeszélő oszlopsoron a légvezetékes áramkörök száma a terhelés függvényében korlátozott volt. Térségünkben csak egylábú légvezetékes oszlopsorok voltak (kivéve a Benczur Gyula utcában, vasútvonal mellett a Patvarci út keresztezéséig, és a vasútállomás kerítése mellett). Bakoszlopokat (régebben gúla oszlopoknak nevezték) általában csak erős töréspontokban, sok légvezeték esetén alkalmaztak. A kétlábú légvezetékes oszlopsorokon maximálisan csak 60, az egylábún 30 légvezetéket lehetett üzemeltetni a távbeszélő oszlop terhelésének függvényében, viszont a helyközi áramköri igények egyre nőttek. Az áramkörök többszörös kihasználását műszaki berendezések üzembe helyezése biztosította. Két fizikai áramkörön három beszélgetést lehetett egyidejűleg lefolytatni a duplex (fantom) rendszerrel. Ettől annak idején korszerűbb volt a vivőáramú berendezések alkalmazása, amikor egy fizikai áramkörön egy időben több beszélgetést lehetett lebonyolítani anélkül, hogy a beszélgetések egymást zavarták volna. Az akkoriban korszerű berendezések az igények szaporodásával egymás után kerültek üzembe helyezésre, s ez így működött több évtizeden keresztül.

A vasút melletti légvezetékes hálózat munkavezetőjének, sőt a szerelőknek ismerni kellett a vasúti közlekedés szabályait ahhoz, hogy a kézi mozgatású pályakocsit a vonatforgalom szüneteiben kezelni tudják. A feladat alapos szakmai hozzáértést, az elvégzendő munka részletes áttekintését kívánta meg: akár a *távbeszélő oszlopok*, akár a *tartóvasak* és a *porcelán szigetelők* kiosztása, de maga a vasúti közlekedés közelében végzendő munka is.

A vasút melletti oszlopsoroknál már a megépítésük, de a későbbi felújításuk, bővítésük is *vasúti pályakocsi* igénybevételével történt. [46]

[46] Vojtkó, 10. o.

A vonalfelvigyázóktól ugyancsak magas fokú szakmai hozzáértést kívánt a vasút melletti hírközlő oszlopsorokon a bejárás, a hibaelhárítás. A vonalfelvigyázók sűrűn igénybe vették a menetrend szerinti vonatokat is, egészen az 1970-es évekig.

Az 1950-es évek utolsó évében fordult elő olyan eset, hogy a 2. sz. főút Rétság-Szendehely közötti szakaszán a nagy hideg miatt rendkívül feszes légvezetékek tömeges szakadása tette lehetetlenné a város kapcsolatát a külvilággal. Az utat sem kímélő szélsőséges időjárás miatt a szakadások elhárítására az üzem akkor rendelkezésre álló egyetlen tehergépkocsijával tudott csak a vonalfelvigyázó a két híradástechnikai hálózatszerelő tanulóval kimenni a helyszínre.

A tömeges zavar *(tömegzavar)* elhárítása rendkívüli erőfeszítést kívánt, a helyreállítás csak kézi erővel történhetett. A helyreállításban igen hathatós segítséget nyújtottak akkoriban a balassagyarmati határőrség sorállományú híradó határőrei, hírfőnökük irányításával. Ilyen közös, s ezért igen eredményes, gyors tömegzavar elhárítás történt 1964 nyarán, őszén, majd decemberben is, aztán l968 januárjában.

Az 1960-as évek közepén a Posta Műszaki Fenntartási üzem dolgozói nagy súlyt fektettek a téli szélsőséges időjárás által leginkább érintett légvezetékes távközlő hálózat felújítására annak érekében, hogy *tömegzavar* ne, ill. minél ritkábban forduljon elő. Ez a törekvés és szorgalmas munka mind a vezetés, mind a dolgozók részéről meghozta az eredményt. Az 1960-as évek végén, az egyik télen országunkon végigsöprő jeges hóförgeteg, már nem tudott kárt tenni a városunk és vonzáskörzetébe tartozó légvezetékes távközlő hálózatban.

Sajnos azonban Székesfehérvár térségében ez nem így volt: majd száz kilométer hosszban dőlt légvezetékes távközlő hálózat vasútra, útra. Segíteni kellett üzemünk dolgozóinak is a helyreállításban. Nem kis gondot okozott az üzem vezetésének (e sorok írójának is) kijelölni azokat a fizikai dolgozókat, akiknek el kellett utazni több hétre, távol az otthoni melegtől, naponta világostól sötétedésig, sőt sok esetben mesterséges világítás mellett a fagyott oszlopokat, tartóvasakat, szigetelőket, vezetékeket helyreállítani.

Az ilyen rendkívüli esetekben szükséges helyreállítás anyagellátása sohasem okozott gondot. A Budapest-Vidéki Postaigazgatóság területén városunk volt kijelölve azon raktározó helyek egyikének, ahol a biztonsági raktárkészlet tárolása történt. A balassagyarmati vasútállomás területén, annak nyugati részén a betonkerítés mellett volt elkerítve kb. 200 négyzetméter zárt terület, ahol a 5, 6,5 és 8 méteres távbeszélő oszlopokat, később a *betonlábakat* is tárolták. A Mikszáth Kálmán utca 1. sz. épületben pedig az egyik raktárhelyiségben a *porcelán szigetelők* és a 2

mm-es és 3 mm-es *bronzhuzal* biztonsági raktározása történt. (Ez a biztonsági raktár később megszűnt, s az anyagok a postaépület Rákóczi fejedelem úti épületrészének pincéjébe kerültek át.) A városunkban tárolt biztonsági anyagkészlet azonnali rendelkezésre bocsátása sok esetben rövidítette meg a négy megye területén esetenként előforduló *tömegzavar* helyreállítását.

Veszélyt jelentettek a távbeszélő oszlopok a vasút mellett kevésbé szélsőséges időjárás idején is. Az 1960-as években fordult elő Balassagyarmat és Ipolyszög között, hogy a vonatot vontató gőzmozdonyból menet közben erősen kihajló, a mozdony kerekei közötti műszaki hibát vizsgáló mozdonyvezető, egy telefonoszlop merevítő kötelének csapódott, és halálos baleset érte.

Az 1960-as évek végén az ország gépjárműveinek szaporodásával növekedett a gépjárművel történő oszloprongálások száma. A területileg illetékes vonalfelvigyázóknak, később körzetmestereknek minden esetben azonnal gondoskodni kellett az ideiglenes, majd a végleges helyreállításról. Eközben a helyreállítási költség ismeretében rendőrségi feljelentést kellett írniuk. Hosszadalmas folyamat volt, míg megtérült az ideiglenes és a végleges helyreállítás költsége. Nem kímélték a posta távbeszélő oszlopait a valamikori *amerikai–angol–szovjet szövetséges*, hazánkban ideiglenesen tartózkodó – az 1960-as évektől azonban már nem szövetséges – szovjet megszálló csapatok sem. Konvojban közlekedő gépkocsijuk több esetben tört távbeszélő oszlopot. A rendőrségi feljelentés ilyen esetre is vonatkozott. 1967. augusztusában Balassagyarmat vonzáskörzetében, Nógrádsáp község belterületén oszlopot rongált egy szovjet konvoj. A parancsnok megállította a menetoszlopot, azonnal nekiláttak az elszakadt vezetékek ideiglenes, majd a végleges helyreállításának. Csodálkozott is a helyszínre érkező vonalfelvigyázó – elkezdvén irányítani a helyreállítást – ilyen még nem fordult elő, hogy szovjet rongáló, azonnal nekilát helyreállítani. További meglepetés is várt rá, az itt-ott elhangzó magyar beszéd. Balassagyarmatról új oszlopot szállítottak ki és állították be a törött helyére. Késő délután a szakszerű helyreállítás után egyetlen kérése volt a konvoj parancsnokának: a helyreállítás tényét rögzítő *pecsétes írás*. Ezért be kellett jönni Balassagyarmatra. A konvoj parancsnoka és a sorkatona tolmács a helyreállítás tényét rögzítő *pecsétes írás* birtokában voltak hajlandók távozni. Míg készült a *pecsétes írás* kiderült, a tolmács Kárpátalján született ősi magyar családba, a parancsnok is ott élt, törte és értette a magyar nyelvet. E sorok írójának, ez a fiatal magyar-ukrán generáció nem tűnt szívből gyűlölt megszállóknak, mint annakidején szüleinek a megszálló szovjet csapatok katonái.

Az 1950-es évek elején még biztosítottak költséget arra, hogy a vasútvonal melletti oszlopok tövénél a száraz füvet, gazt kikapálva, mintegy nem gyúlékony területet képezve, megvédjék a gőzmozdonyból kipattanó szikrától meggyulladó száraz fűtől a távíró és távbeszélő oszlopokat. Ebben az időben ezt a munkát előszeretettel végeztették a nyári hónapokban szünidei gimnazista diákokkal, némi fizetség fejében, azok szívesen is végezték a feladatot. Egy kapával felszerelkezve vonattal érkeztek, és indultak el gyalog a vasútállomásról a vasútvonal mellett, és kikapálták a száraz füvet a vasútvonal melletti telefonoszlopok tövétől kb. egy négyzetméteres területen. Déli pihenőnél a felügyelő vonalfelvigyázó természetes mozdulatokkal elővette hordozható távbeszélő készülékét, vezetékét felkötötte az oszlopon az általa ismert légvezetékre és telefonált, bejelentkezett. A diákok csodálkozva nézték a telefonáló egyenruhás embert: telefonálni itt, minden lakott helytől távol, anno 1954. (E sorok írója, mint diák, ekkor figyelt fel a telefóniára, s lett elkötelezettje a témának immár több mint hat évtizede.)

A vasúti távközléssel ugyancsak összekapcsolódott városunk távközlése. A távbeszélő feltalálása után létrehozott állomásközi összeköttetésekben pedig valamennyi szolgálati helyet (sorompóőröket, vonatjelentő-, majd a térközőröket) előre értesíteni tudták a vonatok mozgásáról. Magyarországon a távbeszélő összeköttetést az ún. *harang* berendezéssel kombinálták, mely a vonatok indulása előtt 3 perccel adott jelzéseket az állomások közötti őrhelyek részére. A harangjelzést 1962-ig alkalmazták. A MÁV-nál a fejlődés 1938-tól indult meg. Ekkor már az országos vasútüzemi hálózat szempontjait is kezdték figyelembe venni. Távolsági forgalom részére – nagyobb vasútállomásokon – kézi kezelésű LB-CB központokat építettek. A vasútállomásokon helyenként már 1940-ben bevezették a tárcsás hívást, de azért még 1948-ban is helyeztek üzembe fő vasúti csomóponton LB központot. A háború után először a károk

megszüntetése, majd az 50-es években a felújítás lett a cél. A felújításnál a rézvezetők kiépítése látszott célszerűnek, azonban a rézhiány részben a sodrott alumínium vezeték (7x1,0 és 7x1,35), részben a *staku vezetékek*[47] használatát tette szükségessé. (Ehhez hasonló anyagú vezeték volt a Budapest-Fiume közötti távbeszélő légvezetékes vonal is.) Az alapáramköröket hang- és vivőfrekvenciás áthallások elkerülése érdekében keresztezték. A légvezetéki oszlopsorok felújítása a 60-as évek elején nagyrészt befejeződött. 1961-ben pályatelefon-vonalakat létesítettek belépőhelyekkel a belépő készülékek számára. 1964-ben megindult az országos távválasztás.[48] Aszód és Drégelypalánk felé a MÁV tulajdonú postai karbantartású oszlopsorok karbantartásra való átadása a MÁV részére 1966 közepén történt meg. Ipolytarnóc felé a vasúti vágányok szétválásától, a vasúti vágányok bal oldalán, a közös oszlopsoron az 1990-es évek elejétől már csak MÁV-áramkörök üzemeltek. 1970-ben városunk vasútállomására Vác felől megépítették a MÁV oszlopsor legfelső támpontjának négy porcelán szigetelőjén a négyhuzalos vasútüzemi távbeszélő vezetékeket, a MÁV bevezette a tárcsázásos távhívást. Egy távhívó tárcsás készüléket üzembe helyeztek – a tárcsa nélküli telefonkészülékek mellé – a *balassagyarmati postai távközlés* vezetőjének (e sorok írójának) íróasztalán, melyről tárcsázással hívni lehetett az összes vasúti telefont. Ekkor ajándékozta meg a *balassagyarmati vasúti távközlés vezetője* egy barna műanyagkötésű, sárga zsinórral átfogott vasúti távhívó telefonkönyvvel. Balassagyarmaton is mintegy demonstrálva: a *MÁV távközlés* előbbre van a technikai fejlesztéssel, mint a *postai távközlés*. 1989-ben a MÁV üzembe helyezte első fényvezető kábelét.

Külön említést érdemel a Budapest és Zólyom közötti közvetlen légvezetékes áramkör, amely még az 1970-es évek elején is működött. A vasútvonal mellett Vác felől, a mai Bajcsy-Zsilinszky Endre, Rákóczi fejedelem útja, Mikszáth Kálmán utca épületeinek *acélcső tartóin* keresztül az Ipoly híd mellett, a híd bal oldalán csatlakozott át a határon. Az elcsatolt területen a közút mellett immár szlovák tulajdonú kettős (bak) oszlopok *nyolcpeckű porcelán szigetelős* tartóin haladt Zólyom felé az alábbi fénykép szerint.

Ez az áramkör a Rákóczi fejedelem útja 33. sz. épületnél nem futott be a balassagyarmati távbeszélő központba. A (trianoni) országhatárnál ezt a légvezetékes áramkört vizsgálat céljából meg lehetett szakítani. A magyar oldalon lévő kis őrbódé melletti földelő vezetékkel és

[47] A *staku vezeték* körkörösen két részből álló légvezeték volt. A mag rendkívül jó húzószilárdságú, 3 mm-es acélhuzal, de rossz elektromos vezető, hamar oxidálódó. E mag körül 1 mm-es bronz köpeny volt, ami rendkívül jó elektromos vezetőjű, nehezen oxidáló, azonban rossz volt a húzószilárdsága. Ez a XX. század elején két különböző anyagból gyártott légvezeték kiváló tulajdonságokkal rendelkezett.
[48] Híradástechnika, 1989. 7. sz.

összecsukható, zárható, vaslétrával ellátott távbeszélő oszlopon volt a vizsgáló hely, ahol az áramkört vizsgálat céljából két *vizsgaszorítóval* lehetett megszakítani, így az esetleges hiba országon belül, ill. országon kívül behatárolható volt. Természetesen a távolsági áramkör meghibásodásának elhárítása elsődleges feladata volt a nap minden szakában az illetékes balassagyarmati vonalfelvigyázónak is. Ez a városunkon átfutó nemzetközi áramkör nem a hagyományos bronz anyagú áramkör volt, hanem az ún. *staku vezeték*.

Városunkban az egyes távbeszélő oszlopok épülhettek az *acélcső tartók* közé is egy-egy üres telekre, ha a szomszédos *acélcső tartók* közötti távolság úgy kívánta. Általában azonban fölszintes házak utcáiban a gyalogjáró és az útárok közé épült az oszlopsor, továbbá a város szélétől távolabbi távbeszélő készülékekig szintén ott a távbeszélő oszlopsor. A városban épült távbeszélő oszlopok kőszénkátrány olajjal telített fenyőfa oszlopok voltak.